

Tendințe și riscuri

pe piețele financiare locale și internaționale

Comisia Națională de Strategie și Prognoză a menținut la 7% prognoza economică privind creșterea produsului intern brut pentru anul 2021

ASF nr. 46

17.11.2021

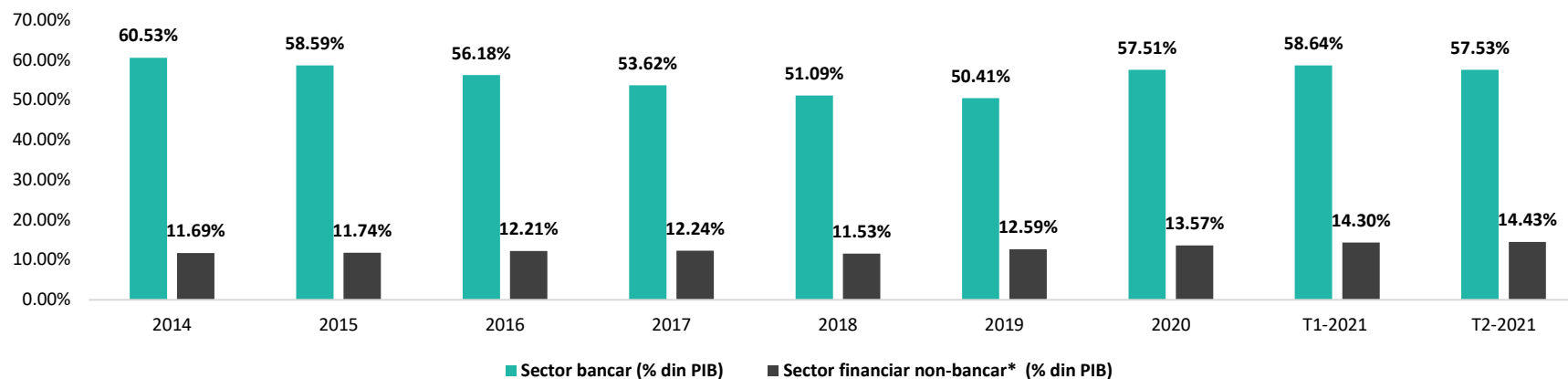
- ❖ Nivelul de stres în cadrul sistemului financiar european a scăzut și se situează în jurul valorii de 0,0241, conform indicatorului compozit calculat de Banca Centrală Europeană;
- ❖ Titlurile de stat se regăsesc în procent de 61% în portofoliul investițional al fondurilor de pensii atât în Pilonul II, cât și în Pilonul III în luna octombrie 2021;
- ❖ Conform EIOPA, companiile de asigurare din România dețineau, la 30 iunie 2021, în portofoliul investițional un procent de 76% în obligațiuni guvernamentale. La nivelul Spațiului Economic European, s-a investit în procent de 31% în titluri de stat.

Indicatori privind piețele financiare nebancale

Sectorul asigurări-reasigurări	Active totale 24,80 miliarde lei		Indemnizații brute plătite 3,28 miliarde lei, din care:		Portofoliu investițional (%AT)	
	PBS 6,39 miliarde lei, din care:		AG 3,12 mld. lei		Ațiuni 0,79%	
	AG 5,05 mld. lei		AV 0,16 mld. lei		Obligațiuni corporative 4,28%	
	AV 1,34 mld. lei				Titluri de stat 39,66%	
	Active totale 47,015 mld. lei					30 iunie 2021
Sectorul instrumentelor și investițiilor financiare	<ul style="list-style-type: none"> • 22,275 mld. lei FDI • 1,691 mld. lei FÎ • 11,535 mld. lei SIF • 11,514 mld. lei FP 		OPC		Portofoliu investițional	
	Capitalizare bursieră totală la 05 noiembrie 2021: 228,27 mld. lei (din care Erste Group Bank AG-86,78 mld. lei) Valoarea medie zilnică tranzacții perioada 01 noiembrie-05 noiembrie 2021: 46,02 mil. lei.		<ul style="list-style-type: none"> • 18 SAI • 81 FDI • 26 FÎ • 5 SIF • Fondul Proprietatea • 4 depozitari 		Ațiuni 22,78 mld. lei Obligațiuni 5,17 mld. lei Titluri de stat 10,38 mld. lei Depozite și disponibil 5,074 mld. lei Titluri OPCVM/AOPC 2,948 mld. lei	
					30 iunie 2021	
Sectorul sistemului de pensii private	Active totale la 12 noiembrie 2021		Portofoliu investițional (PII)		Portofoliu investițional (PIII)	
	Pilon II 88,99 mld. Lei	Pilon III 3,32 mld. lei	87,6% investiții ROMÂNIA 8,44% investiții state UE Titluri de stat: 60,60% din activul total Ațiuni: 25,10% din activul total		90,88% investiții ROMÂNIA 8,17% investiții state UE Titluri de stat: 60,74% din activul total Ațiuni: 28,18% din activul total	
					31 octombrie 2021	

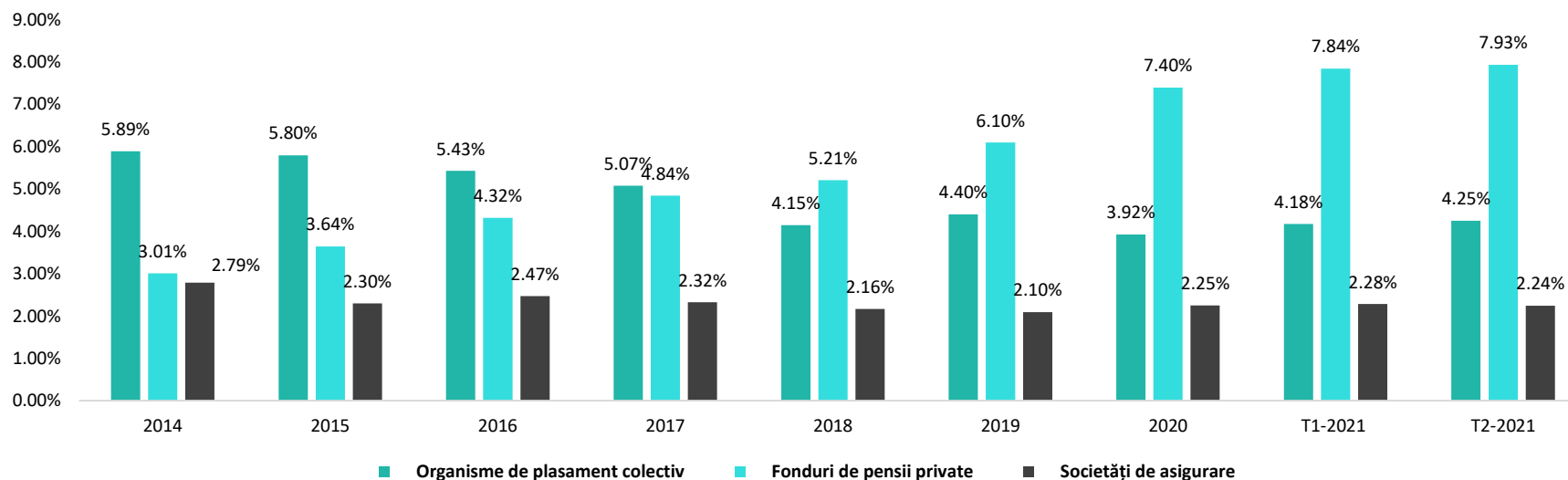
Dimensiunea sectorului financiar bancar vs. nebanca

Activele piețelor financiare bancare și nebanca din România (% PIB)

* nu sunt incluse IFN-urile

Activele piețelor financiare nebanca din România (% PIB)

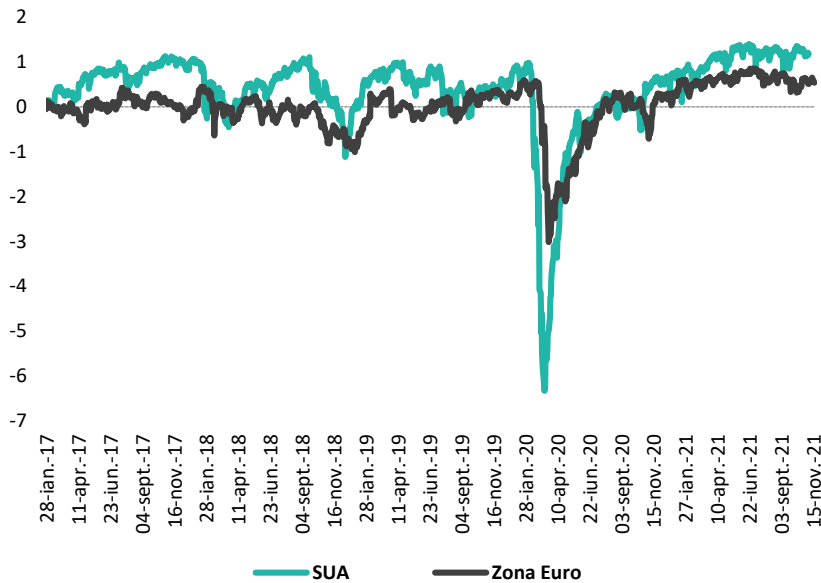
Sursă: BNR, INS, ASF

Evenimente importante și tendințele săptămânii

- Declarația IAIS privind importanța includerii aspectelor de diversitate, echitate și incluziune (Diversity, Equity and Inclusion -DE&I) în obiectivele de supraveghere ale societăților de asigurări arată că promovarea DE&I în cadrul modelelor de afaceri ale asigurătorilor conduce la rezultate prudentiale robuste, protecția consumatorilor și îndeplinirea obiectivelor de sustenabilitate. În primul rând, diversitatea încorporată într-o organizație, consolidată de o cultură a echității și incluziunii, are un impact pozitiv asupra guvernancei corporative și gestionării riscului ale asigurătorilor, prin îmbunătățirea procesului decizional. Acesta, la rândul său, poate contribui la rezultate financiare mai bune pentru asigurători. În al doilea rând, integrarea DE&I în modelele de afaceri ale asigurătorilor poate facilita inovația și conduce la rezultate pozitive pentru consumatori. De exemplu, crearea, distribuția și furnizarea produselor de asigurări ar putea fi adaptate mai bine nevoilor reale ale consumatorilor. De asemenea, poate ajuta la prevenirea practicilor potențial discriminatorii în proiectarea și distribuția produselor de asigurări și la reducerea comportamentelor incorecte. În al treilea rând, promovarea DE&I în cadrul unei societăți de asigurări joacă un rol important în realizarea obiectivelor mai largi de mediu, sociale și guvernanță (ESG), cum ar fi dezvoltarea unor piețe mai accesibile și susținerea incluziunii financiare în cadrul comunităților defavorizate în mod tradițional. În acest context, IAIS va sprijini eforturile autorităților de supraveghere a asigurătorilor și ale sectorului asigurătorilor de a lua în considerare și de a lua măsuri în continuare cu privire la aspectele DE&I.

Indicatori privind piețele financiare nebankare

Evoluția condițiilor de tranzacționare pe piețele financiare internaționale

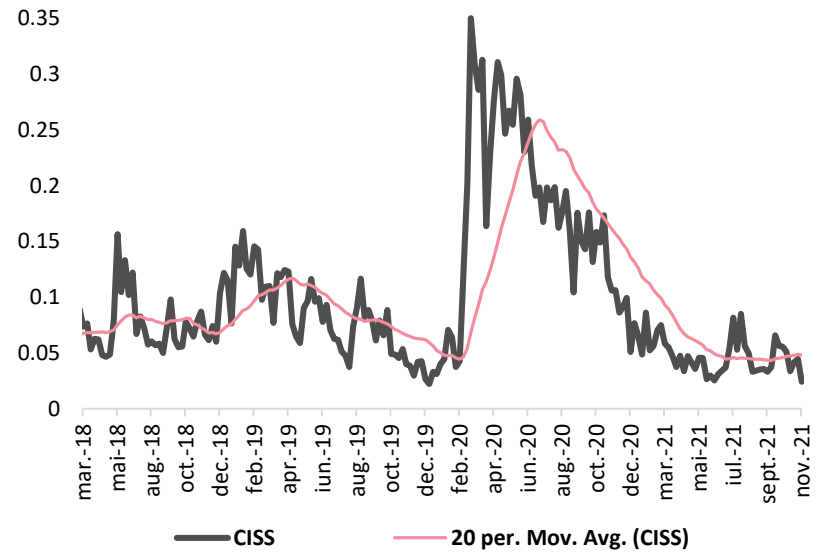
Sursa: Bloomberg Financial Conditions Indices

Nivelul de stres în cadrul sistemului financiar european a scăzut și se situează în jurul valorii de 0,0241, conform indicatorului compozit calculat de Banca Centrală Europeană.

Condițiile de tranzacționare înregistrează s-au îmbunătățit pentru piețele financiare din Zona Euro și din SUA.

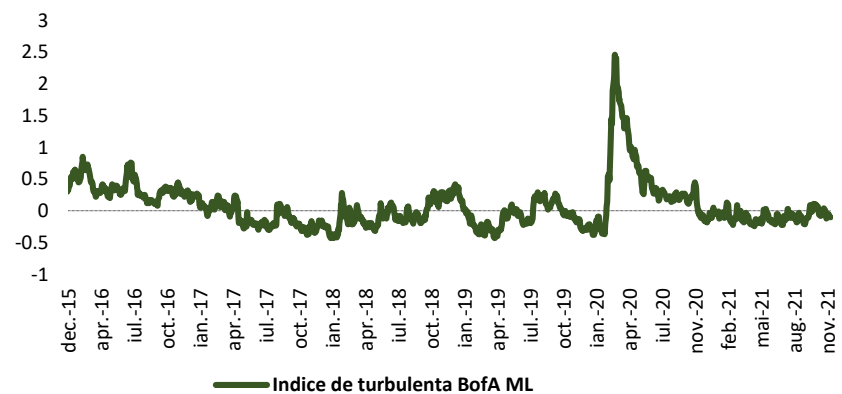
Indicele de turbulență pe piețele bursiere internaționale, calculat de Bank of America Merrill Lynch, se află pe un trend descendent în jurul nivelului zero pe termen scurt.

Nivelul de stres în sistemul financiar european

Sursa: ECB

Indicele de turbulență pe piețele financiare internaționale

Sursa: Bank of America Merrill Lynch

Riscul macroeconomic pe plan extern și local: Evoluții macroeconomice curente

Potrivit estimărilor semnal publicate de Eurostat, în trimestrul III 2021, **PIB-ul ajustat sezonier** a crescut cu 2,2% în zona euro, respectiv cu 2,1% în UE comparativ cu trimestrul anterior, fiind al doilea trimestru consecutiv în care indicatorul înregistrează un avans și recuperează din pierderile înregistrate. Comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior, PIB-ul ajustat sezonier s-a majorat cu 3,7% în zona euro și cu 3,9% în UE în trimestrul III 2021.

Conform estimărilor semnal publicate de INS, pe plan local, **produsul intern brut** a fost, în termeni reali, mai mare cu 0,3% în trimestrul III 2021 comparativ cu trimestrul II 2021. Față de perioada similară a anului anterior, în trimestrul III 2021, produsul intern brut al României a înregistrat o creștere cu 7,2% pe seria brută, respectiv de 8% pe seria ajustată sezonier.

În ceea ce privește prognozele referitoare la creșterile economice, Comisia Europeană (prognoza de toamnă 2021) estimează o creștere de 5,0% atât a economiei din zona euro, cât și a economiei UE, în anul 2021, o revizuire în ușoară creștere (+0,2pp) față de prognoza de vară 2021.

Evoluția PIB (%) și a prognozei PIB (%) în perioada 2019 - 2022

Regiune/ țară	2019	T1 2020	T2 2020	T3 2020	T4 2020	2020	T1 2021	T2 2021	T3 2021	Comisia Europeană		FMI	
										2021f	2022f	2021f	2022f
Zona euro	1,6	-3,0	-14,5	-4,0	-4,4	-6,4	-1,2	14,2	3,7	5,0	4,3	5,0	4,3
Germania	1,1	-1,9	-11,3	-3,7	-2,9	-4,6	-3,0	9,9	2,5	2,7	4,6	3,1	4,6
Spania	2,1	-4,3	-21,5	-8,7	-8,8	-10,8	-4,2	17,5	2,7	4,6	5,5	5,7	6,4
Franța	1,8	-5,4	-18,6	-3,6	-4,3	-7,9	1,5	18,8	3,3	6,5	3,8	6,3	3,9
Italia	0,4	-5,8	-18,1	-5,4	-6,6	-8,9	-0,7	17,0	3,8	6,2	4,3	5,8	4,2
Bulgaria	4,0	-1,2	-9,2	-3,0	-3,9	-4,4	-0,3	7,0	-	3,8	4,1	4,5	4,4
Croația	3,5	0,6	-14,6	-10,1	-7,0	-8,1	-0,9	16,5	-	8,1	5,6	6,3	5,8
Ungaria	4,6	1,9	-13,0	-4,6	-3,6	-4,7	-1,7	17,6	-	7,4	5,4	7,6	5,1
Polonia	4,7	2,2	-7,9	-1,8	-2,5	-2,5	-1,1	10,8	-	4,9	5,2	5,1	5,1
România*	4,2	2,4	-9,9	-5,1	-2,2	-3,9	-0,5	13,8	8,0	7,0	5,1	7,0	4,8

Sursa: Eurostat, serii ajustate sezonier, modificare față de aceeași perioadă a anului anterior, prognoza de toamnă a CE 2021, World Economic Outlook – octombrie 2021, FMI, * actualizare cu date INS conform comunicatului publicat în 16.11.2021

Conform prognozei Comisiei Europene (prognoza de toamnă 2021), produsul intern brut al României va crește cu 7% în anul 2021, o revizuire în sens descendent comparativ cu estimarea CE din prognoza de vară 2021 (7,4%).

Comisia Națională de Strategie și Prognoză a menținut la 7% prognoza economică privind creșterea produsului intern brut pentru anul 2021, pe fondul revenirii activității în industrie (+5,9%), agricultură (+20,3%) și servicii (+6,8%) față de anul 2020. Conform CNSP, pentru sectorul construcțiilor este estimată o creștere a valorii adăugate brute cu 0,2%.

Riscul macroeconomic pe plan extern și local: Evoluții macroeconomice curente

Volumul lucrărilor de construcții a continuat să scadă pe plan local și în luna septembrie 2021 cu 14,3% ca serie brută și cu 12,1% ca serie ajustată sezonier comparativ cu perioada similară a anului precedent. Cea mai semnificativă scădere a fost înregistrată în cazul lucrărilor de reparații capitale (-46,5%), urmate de lucrările de întreținere și reparații curente (-22,0%) și lucrările de construcții noi (-5%). Pe obiecte de construcții, seria brută evidențiază o creștere a volumului lucrărilor la clădirile rezidențiale (+25,2%), în timp ce clădirile nerezidențiale (-29,5%) și construcțiile ingineresti (-20,8%) au înregistrat scăderi.

Producția industrială a scăzut în România cu -4,0% ca serie brută, respectiv cu -3,2% ca serie ajustată sezonier în luna septembrie 2021 față de septembrie 2020. Cele mai semnificative scăderi au fost înregistrate de industria extractivă (-6,7%) și industria prelucrătoare (-5,2%). Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat a crescut cu 6,4%.

Comerțul cu amănuntul (serie ajustată sezonier) a scăzut cu 0,3% în zona euro și cu 0,2% în Uniunea Europeană în luna septembrie 2021 comparativ cu luna precedentă. Față de aceeași perioadă a anului anterior, comerțul cu amănuntul (serie ajustată sezonier) a crescut cu 2,5% în zona euro și cu 3,2% în UE în luna septembrie 2021. În UE, volumul s-a majorat cu 4,8% pentru comerțul cu amănuntul al produselor nealimentare și comerțul cu amănuntul al carburanților și a avansat cu 0,8% pentru comerțul cu amănuntul al produselor alimentare, băuturi și tutun. Dintre statele membre pentru care sunt disponibile date, cele mai mari creșteri anuale ale volumului comerțului cu amănuntul au fost înregistrate în Slovenia (+17,1%), Estonia (+16,8%) și Malta (+15,0%), pe când cele mai semnificative scăderi au fost observate în Germania (-1,1%), Austria (-0,3%) și Spania (-0,1%). În România, **volumul cifrei de afaceri din comerțul cu amănuntul** a crescut în septembrie 2021 cu 8,5% ca serie brută și cu 8,4% ca serie ajustată sezonier față de septembrie 2020 ca urmare a dinamicii pozitive a vânzărilor de produse nealimentare (+10,4%), comerțului cu amănuntul al vânzărilor de produse alimentare, băuturi și tutun (+9,0%) și comerțului cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule în magazine specializate (+4,4%).

Indicatorul sentimentului economic (ESI) a atins nivelul de 117,6 puncte în Uniunea Europeană în luna octombrie 2021, situându-se peste valorile înregistrate în perioada pre-criză. În luna octombrie 2021, încrederea în servicii și-a revenit cu 2,8 puncte față de valoarea înregistrată în luna precedentă. În România, indicatorul sentimentului economic se plasează sub de media UE, la un nivel de 99,8 puncte în luna octombrie 2021, în scădere față de luna septembrie (100,3 puncte). În România, încrederea în sectorul construcțiilor și-a revenit cu 2,6 puncte față de luna anterioară, pe când încrederea în sectorul comerțului cu amănuntul s-a diminuat cu 3,9 puncte comparativ cu luna precedentă.

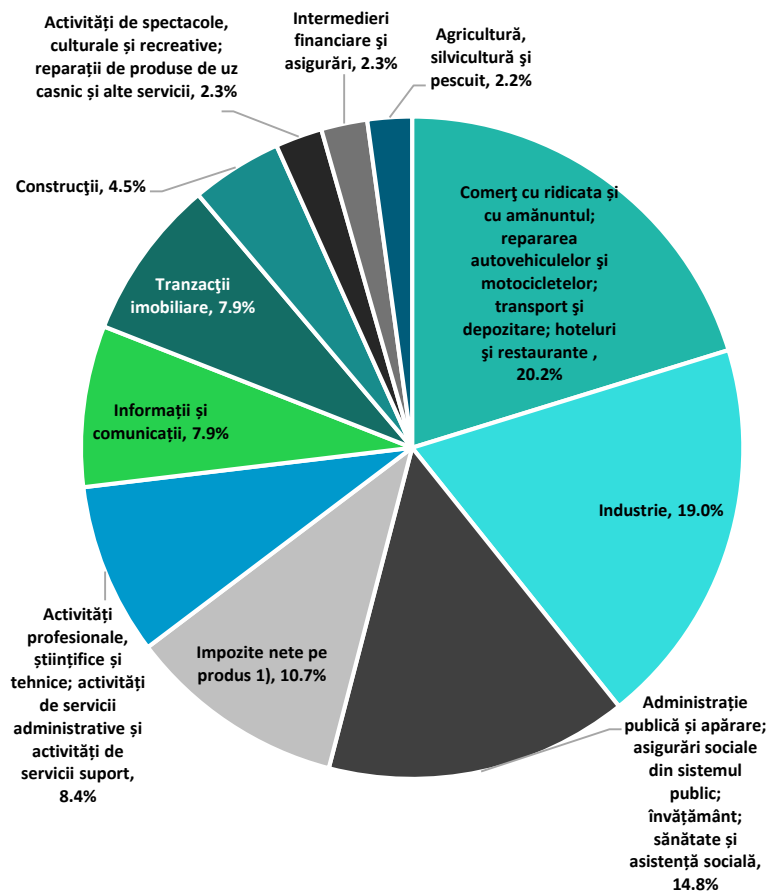
Conform datelor preliminare publicate de Eurostat, **rata anuală a inflației în zona euro** este estimată la 4,1% în octombrie 2021, în creștere față de nivelul înregistrat în luna septembrie (3,4%). Ținând cont de principalele componente ale inflației din zona euro, energia va avea cea mai mare rată anuală în octombrie (**23,5% comparativ cu 17,6% în septembrie**), urmată de servicii (2,1% comparativ cu 1,7% în septembrie), bunuri industriale neenergetice (2,0% comparativ cu 2,1% în septembrie) și produse alimentare, alcool și tutun (2,0%, stabil comparativ cu septembrie).

Rata anuală a inflației IPC s-a situat la 7,94% în octombrie 2021 în România, valoare mai ridicată comparativ cu cea înregistrată în septembrie (+6,29%). Contribuțiile semnificative la rata anuală a inflației au avut-o majorarea prețurilor mărfurilor nealimentare (+11,39%), mărfurilor alimentare (+5,25%) și serviciilor (+3,96%).

Riscul macroeconomic în România: Evoluția sectorului real și inflației, poziția externă

Produsul intern brut pe categorii de resurse în trimestrul II 2021 (serie brută)

	Realizări** – milioane lei, prețuri curente -
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante	54.884,4
Industrie	51.598,6
Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială	40.100,6
Impozite nete pe produs 1)	28.912,4
Activități profesionale, științifice și tehnice; activități de servicii administrative și activități de servicii suport	22.742,9
Informații și comunicații	21.343,3
Tranzacții imobiliare	21.318,0
Construcții	12.091,3
Activități de spectacole, culturale și recreative; reparații de produse de uz casnic și alte servicii	6.216,4
Intermedieri financiare și asigurări	6.106,7
Agricultură, silvicultură și pescuit	5.888,1
Produs intern brut	271.202,7

Sursa: INS

1) Reprezintă diferența dintre impozitele pe produs datorate la bugetul de stat (TVA, accize, alte impozite) și subvențiile pe produs plătite de la bugetul de stat.

** Actualizat cu PIB în trimestrul II 2021, date provizorii (2), INS

Riscul macroeconomic în România: evoluția sectorului real și inflației, poziția externă

Evoluția datoriei guvernamentale (% PIB)

	2019-T1	2019-T2	2019-T3	2019-T4	2020-T1	2020-T2	2020-T3	2020-T4	2021-T1	2021-T2
Italia	136,0	137,3	136,5	134,3	137,5	149,1	154,2	155,6	159,6	156,3
Franța	98,7	98,5	99,4	97,5	100,7	113,0	115,4	115,0	117,9	114,6
Spania	98,4	98,5	97,5	95,5	99,2	110,3	114,1	120,0	125,3	122,8
Zona euro	86,0	85,8	85,4	83,6	85,7	94,4	96,6	97,3	100,0	98,3
UE	79,6	79,4	78,8	77,2	78,9	87,2	89,2	90,1	92,4	90,9
Ungaria	68,3	67,1	67,1	65,5	65,8	70,2	73,8	80,1	80,8	77,4
Germania	61,1	60,5	60,4	58,9	60,1	66,4	69,1	68,7	69,9	69,7
Polonia	48,9	47,7	46,9	45,6	47,5	54,6	56,5	57,4	59,0	57,4
România	33,8	33,8	35,1	35,3	37,4	40,7	43,1	47,4	47,7	47,5
Bulgaria	20,7	20,1	20,3	20,0	19,9	21,2	25,0	24,7	24,7	24,7

Sursa: Eurostat

Ponderea **datoriei guvernamentale în PIB** este de 98,3% în zona euro pentru trimestrul II 2021, în creștere comparativ cu nivelul înregistrat în trimestrul IV 2019 (83,6%), înainte de criza generată de COVID-19. La nivelul statelor membre UE, există o eterogenitate considerabilă a nivelului de îndatorare, ponderea datoriei publice în PIB variind de la 19,6% (Estonia) la 207,2% (Grecia). România se situează printre statele membre UE cu un nivel mai scăzut de îndatorare (47,5%), sub media de îndatorare a statelor membre ale UE de 90,9% din PIB. În august 2021, datoria administrației publice a României s-a situat la o valoare de aproximativ 550,34 miliarde lei, reprezentând 49,7% din PIB, în creștere față de finalul lui 2020 (499,15 miliarde lei), când se situa la un nivel de 47,3% din PIB.

Potrivit BNR, **investițiile directe ale nerezidenților în România** (ISD) au însumat o valoare de circa 5,3 miliarde euro în primele 9 luni ale anului 2021 față de valoarea de aproximativ 1,7 miliarde euro în perioada ianuarie-septembrie 2020. Pe de altă parte, contul curent al balanței de plăți a înregistrat un deficit de 11,5 miliarde euro față de circa 7,8 miliarde euro în perioada similară a anului precedent. Evoluția contului curent a fost însoțită de o creștere a datoriei externe totale cu circa 6,8 miliarde euro în perioada ianuarie-septembrie 2021 la aproximativ 134 miliarde euro.

Conform datelor publicate de INS, în primele 9 luni ale anului, **exporturile FOB** au crescut cu 21,7%, în timp ce **importurile CIF** au crescut cu 23,2% față de aceeași perioadă a anului anterior, ceea ce a condus la o creștere cu circa 3.682,8 milioane euro a deficitului balanței comerciale (FOB/CIF) până la o valoare de aproximativ 16.740,4 milioane euro.

Conform datelor publicate de INS, în primele 9 luni ale anului, **exporturile FOB** au crescut cu 21,7%, în timp ce **importurile CIF** s-au majorat cu 23,2% față de aceeași perioadă a anului anterior, ceea ce a condus la o intensificare a deficitului balanței comerciale (FOB/CIF) cu circa 3.682,8 milioane euro până la o valoare de aproximativ 16.740,4 milioane euro.

Rata șomajului ajustată sezonier în zona euro s-a situat la 7,4% în luna septembrie 2021, în scădere cu 0,1 pp față de luna precedentă, iar la nivelul UE, rata șomajului a fost de 6,7%, în scădere cu 0,2 pp față de luna anterioară.

Rata șomajului ajustată sezonier în România a scăzut de la 5,2% în august la 5% în septembrie 2021, conform datelor publicate de INS.

La nivel local, se menține tendința unei rate a șomajului în rândul bărbaților (5,3%) mai mare față de rata șomajului la femei (4,7%).

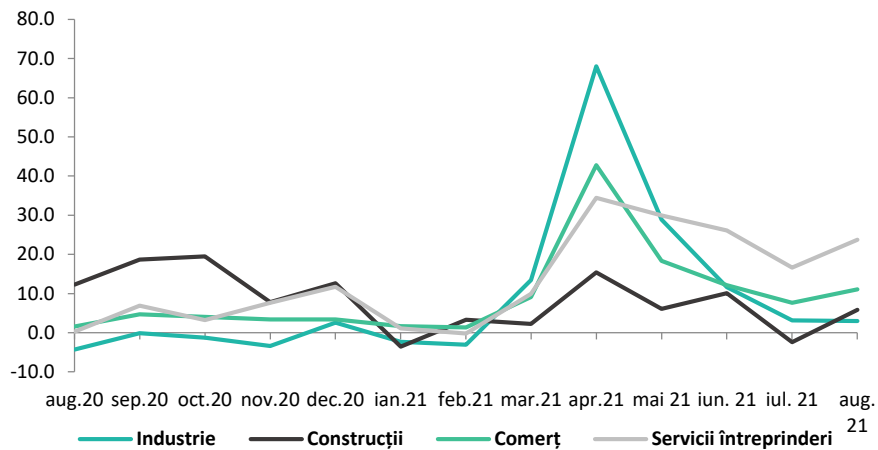
Rata șomajului (septembrie 2021)

Sursa: Eurostat, date ajustate sezonier

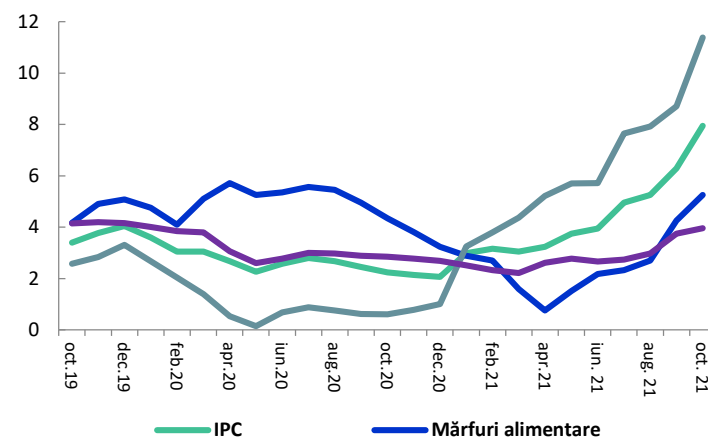
Riscul macroeconomic în România: evoluția sectorului real și inflației, poziția externă

Principalii indicatori privind activitatea sectorială (variație anuală, %)

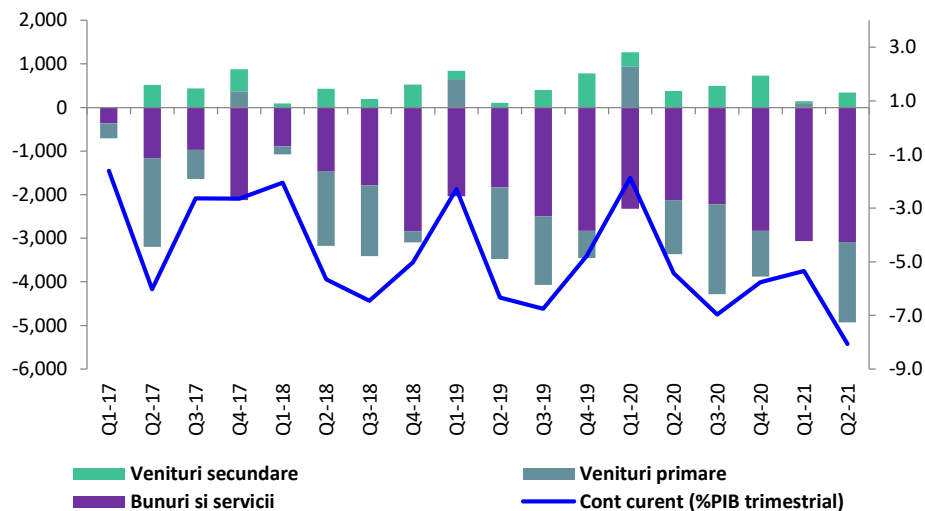

Sursa: INS, calcule ASF

Evoluția ratei anuale a inflației

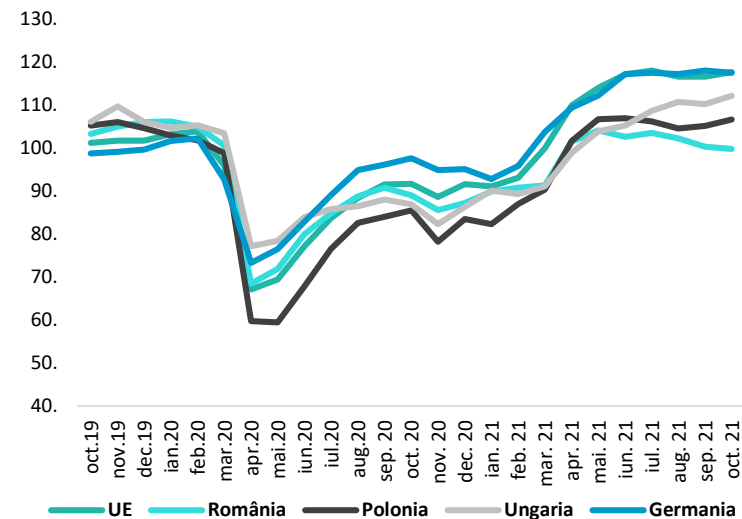

Evoluția contului curent pe componente (mil. euro)

Sursa: BNR, calcule ASF

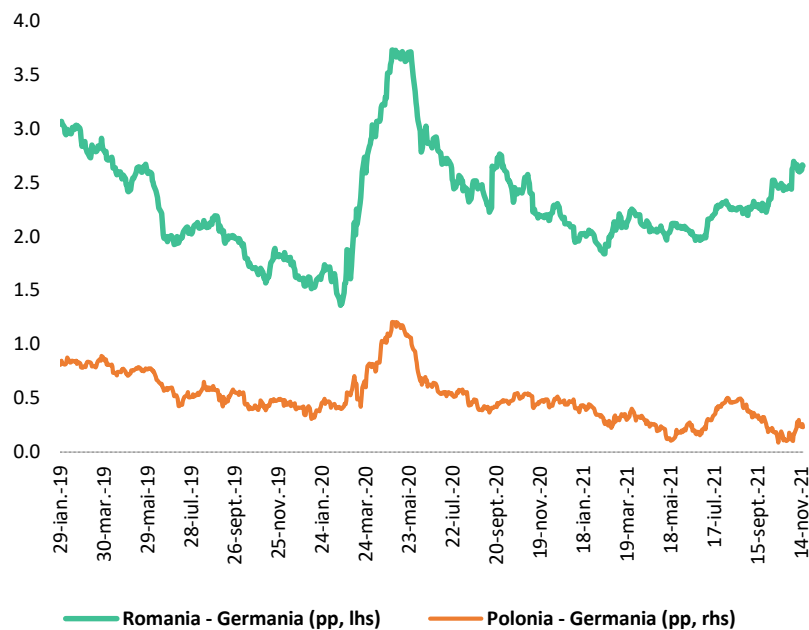
Indicele sentimentului economic în UE

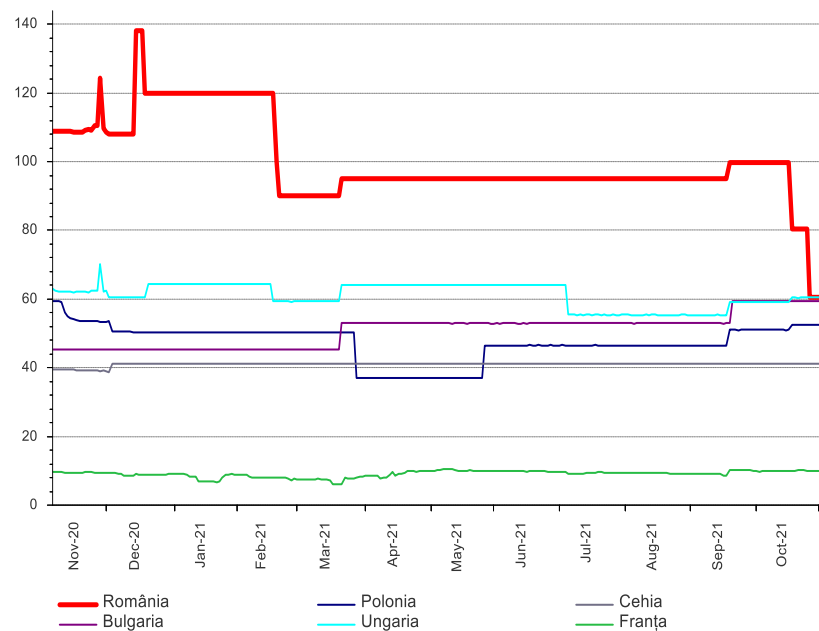
Sursa: Eurostat

Riscul macroeconomic în România: evoluția sectorului real și inflației, poziția externă

Evoluția spread pentru obligațiunile suverane (10Y, EUR)

Evoluția cotațiilor CDS pentru obligațiuni suverane în regiunea ECE (5Y, USD)

Source: Refinitiv Datastream

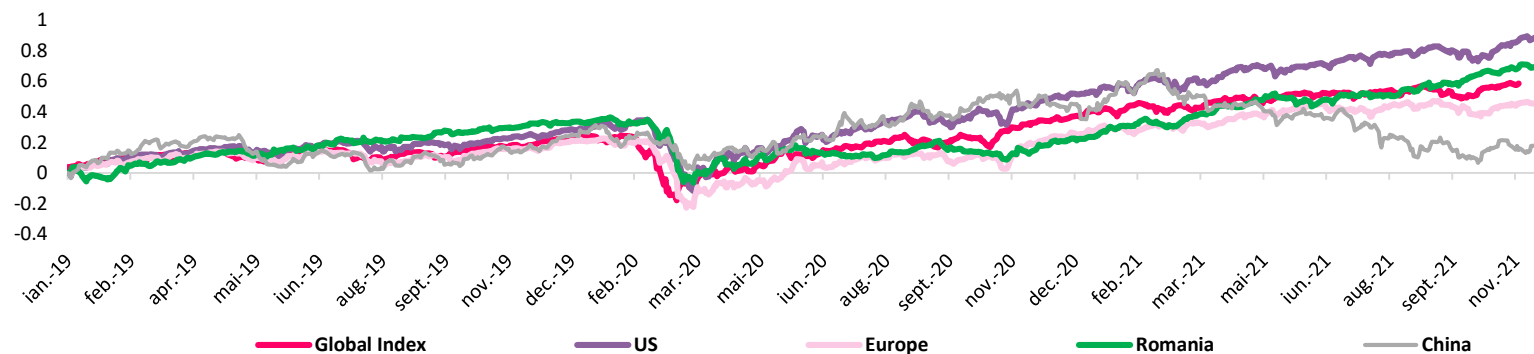
Sursa: Datastream

Cotațiile CDS aferente obligațiunilor emise de România (5y, USD) se situează la nivelul de 61 puncte, în scădere cu aproximativ 64% față de ultimul maxim. Variațiile CDS sunt influențate de variația randamentelor titlurilor de stat cu aceeași maturitate.

Spread-ul dintre obligațiunile suverane ale României pe 10 ani denuminate în euro și cele similare ale Germaniei s-au majorat ușor în ultima perioadă.

Riscul de piață: Evoluția indicilor de acțiuni

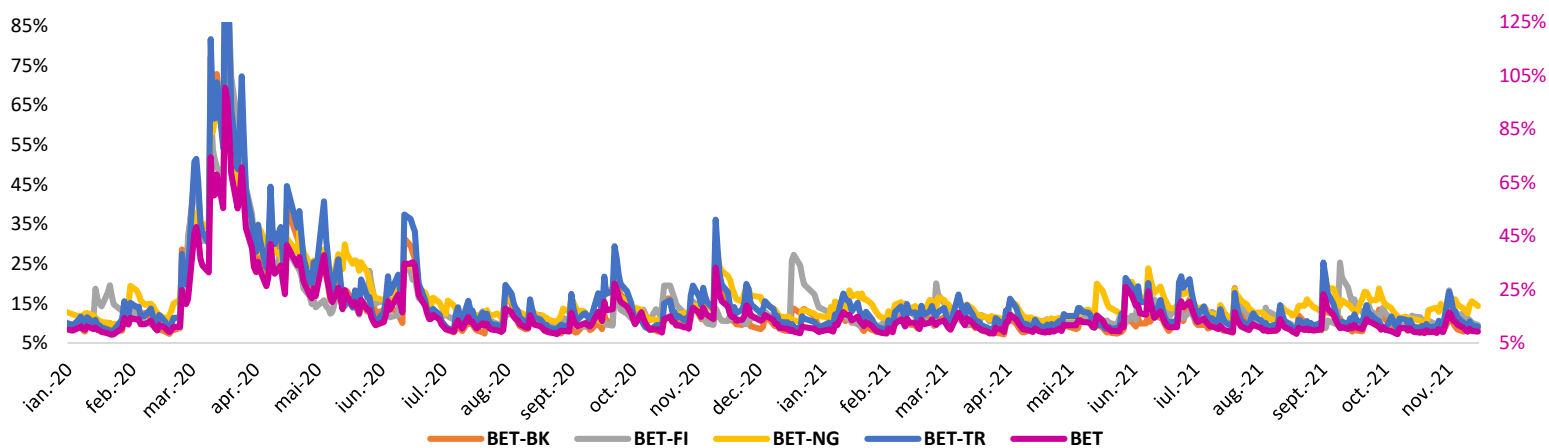
Evoluția burselor de acțiuni față de 31 dec. 2018

Sursa: Thomson Reuters Datastream, calcule ASF

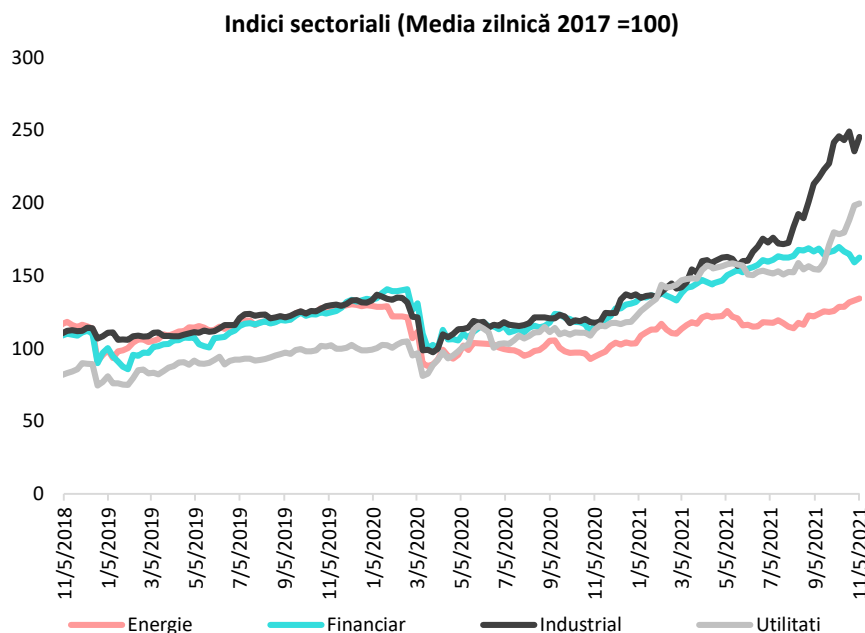
Piețele bursiere internaționale sunt în continuă creștere, după episodul de scăderi bruște din martie 2020. În prezent piața bursieră din China înregistrează o îmbunătățire. Volatilitățile indicilor Bursei de Valori București au înregistrat o scădere în ultima perioadă, iar regimul rămâne deocamdată unul mediu spre scăzut.

Volatilitatea indicilor bursieri locali - GARCH (1,1)

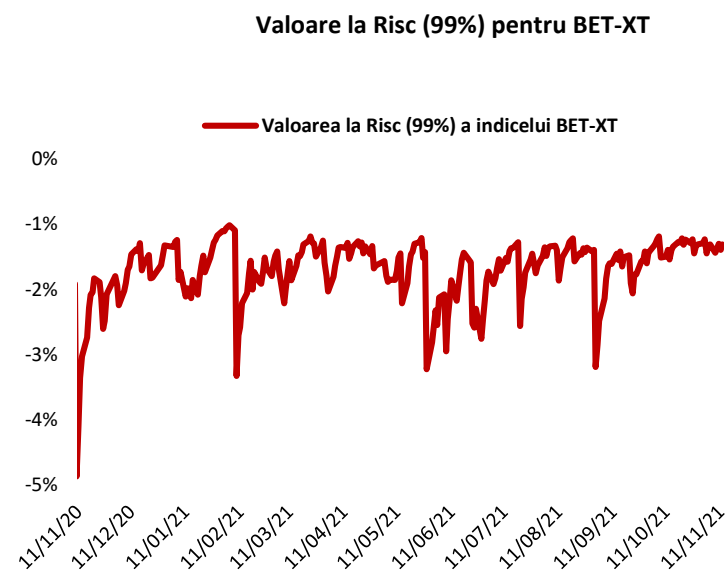

Sursa: BVB, prelucrare ASF

Riscul de piață: Evoluția indicilor de acțiuni

Sursa: Thomson Reuters Datastream

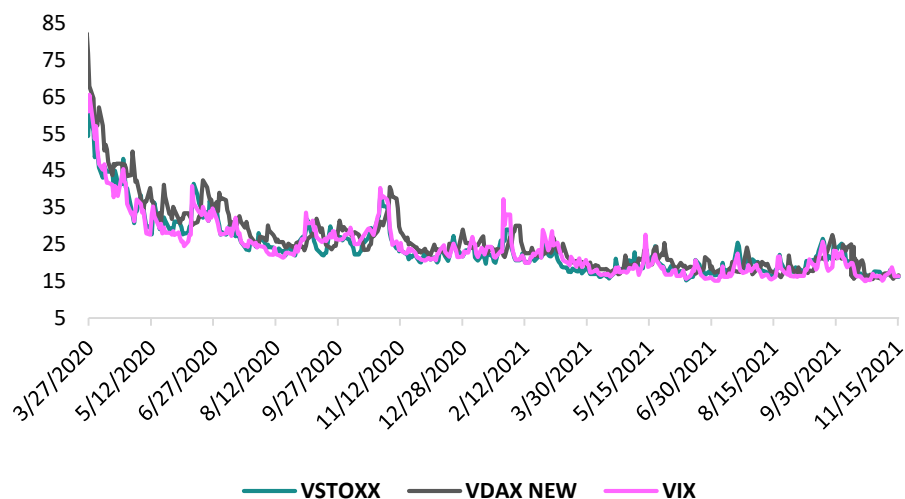
Sursa: BVB, calcule ASF

Indicele privind repartizarea pe sectoare investiționale arată faptul că sectorul financiar este preponderent dominant pe piața de capital din România, următoarele sectoare reprezentative fiind cel industrial și energetic.

VaR este o estimare statistică ce măsoară, pentru un anumit interval de încredere (de obicei între 95% și 99%), valoarea pe care un portofoliu o poate pierde într-o anumită perioadă de timp ca urmare a modificării prețului de piață. În graficul de mai sus este prezentată Valoarea la Risc pentru un nivel de semnificație de 1% (VaR la 99%) și cu un orizont de risc de o săptămână calculat sub ipoteza distribuției normale. Calculele indică existența unei probabilități de 1% ca indicele BET-XT să scadă peste 1,3% pentru următoarea săptămână.

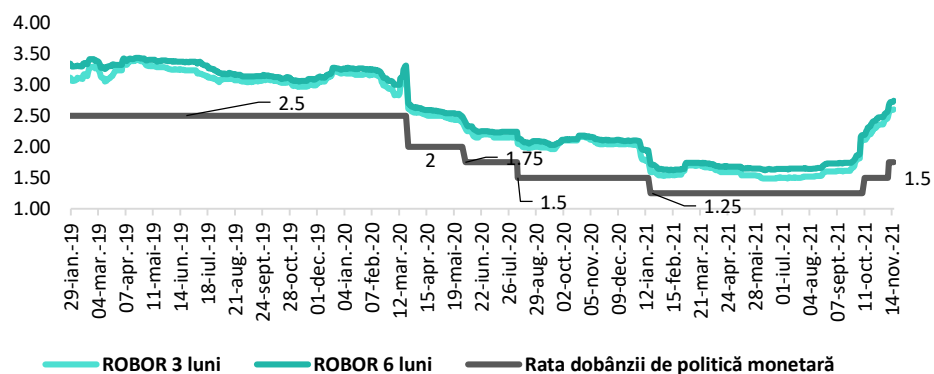
Riscul de piață: Evoluția randamentelor indicilor bursieri ajustate la risc și a ratelor de dobândă

Indici de volatilitate implicită la nivel internațional

Sursa: Thomson Reuters Datastream, calcule ASF

Evoluția ROBOR la 3 luni și la 6 luni vs. rata dobânzii de politică monetară

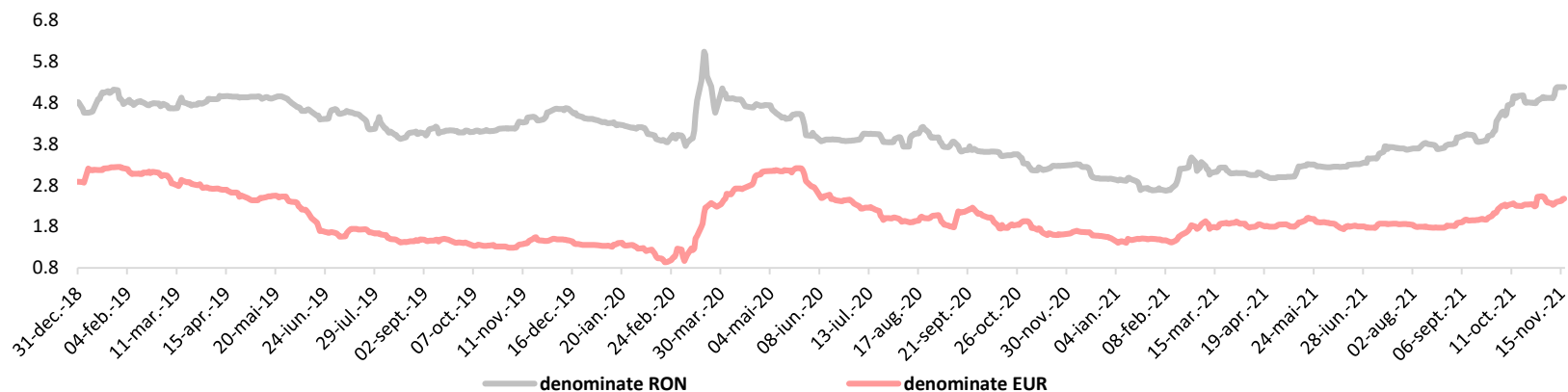
Sursa: BNR

În perioada **8-12 noiembrie 2021**, volatilitățile indicilor analizați au înregistrat reduceri. Indicele de volatilitate VIX a scăzut cu circa 1, 2% față de finalul săptămânii trecute, de la 16,48% la 16,29%.

Randamentele pieței monetare interbancare locale (**ROBOR 3M** și **ROBOR 6M**) continuă să se situeze la niveluri superioare ratei de politică monetară (1,5%).

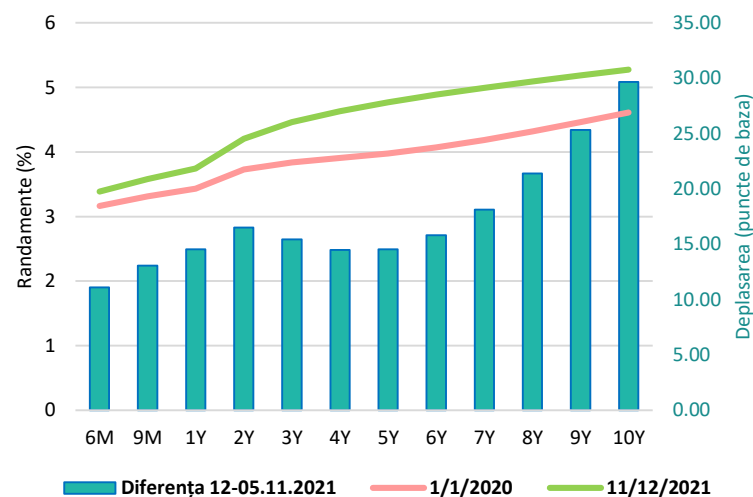
Riscul de piață: Evoluția ratelor de dobândă și a randamentelor obligațiunilor suverane

Evoluția randamentelor obligațiunilor suverane ale României (ytm, 10Y)

Sursa: Thomson Reuters Datastream, calcule ASF

Curba randamentelor pentru obligațiunile de stat cu cupon zero, România

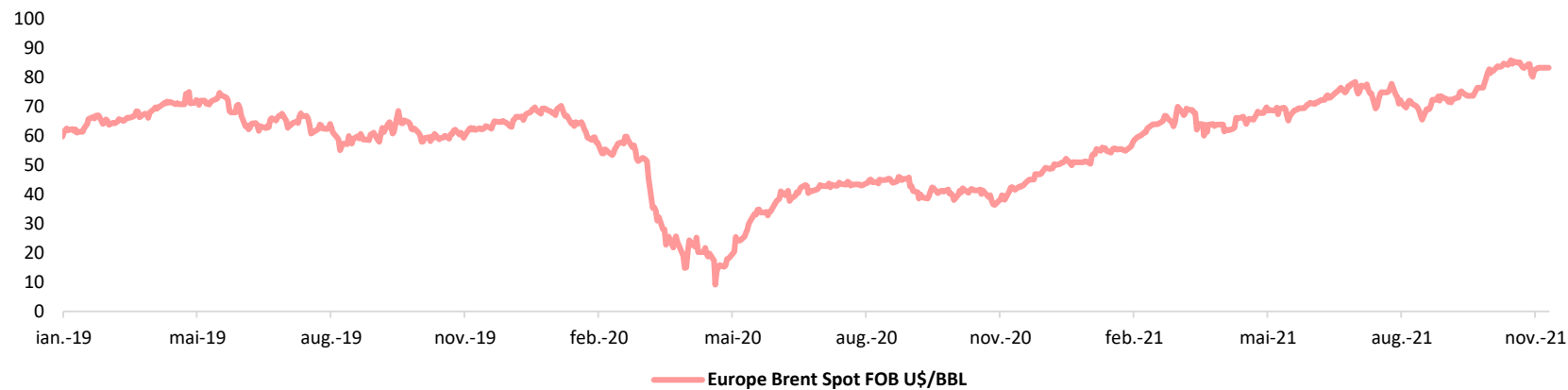
Sursa: Thomson Reuters Datastream, calcule ASF

Atât, randamentele titlurilor de stat românești denumite în lei, cât și cele titlurile de stat denumite în euro s-au majorat.

Randamentele obligațiunilor de stat cu cupon zero din România au înregistrat creșteri pentru toate maturitățile studiate. Curba randamentelor pentru aceste obligațiuni este ascendentă, ceea ce indică o creștere a riscului de credit.

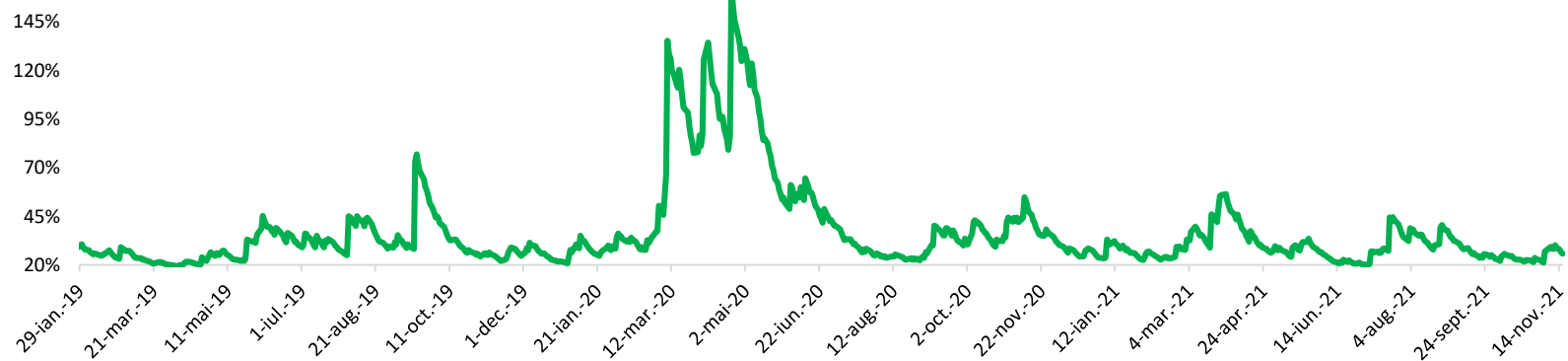
Riscul de piață: Evoluția prețurilor mărfurilor

Evoluția Brent Oil

Prețul petrolului Brent a crescut și se situează în jurul nivelului de 82USD/bbl, la maximumul ultimelor șase săptămâni deoarece cererea a depășit oferta. Potrivit Agenției Internaționale pentru Energie (IEA), care și-a modificat în sens ascendent ipotezele privind prețul petrolului pentru 2021 și 2022, este de așteptat ca prețurile țițeiului Brent sunt de așteptat să ajungă în medie la 79,40 USD anul viitor.

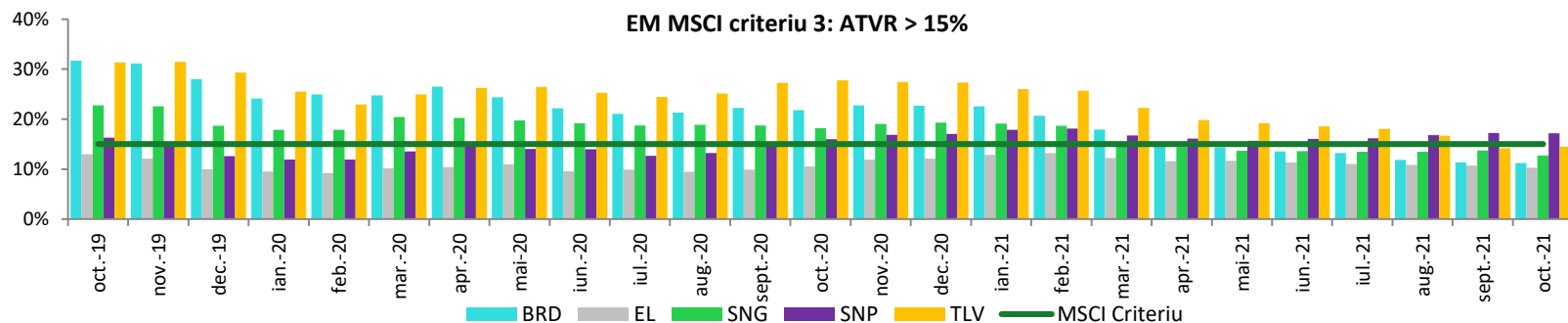
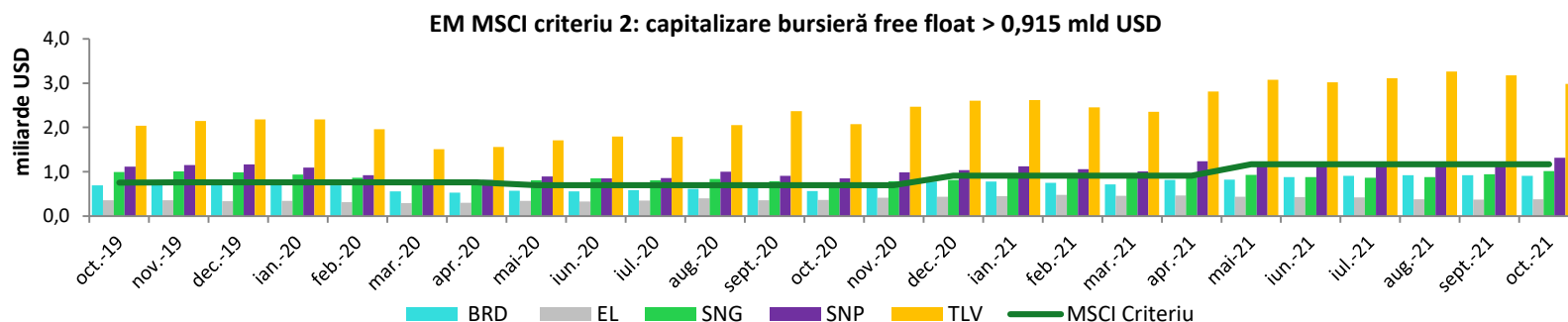
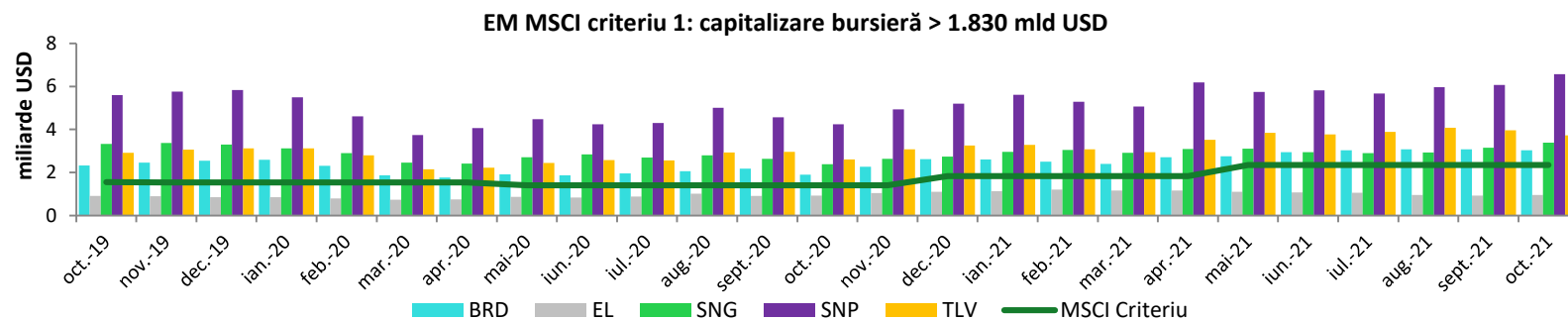
Volatilitatea Oil Brent

Sursa: Investing.com, calcule ASF

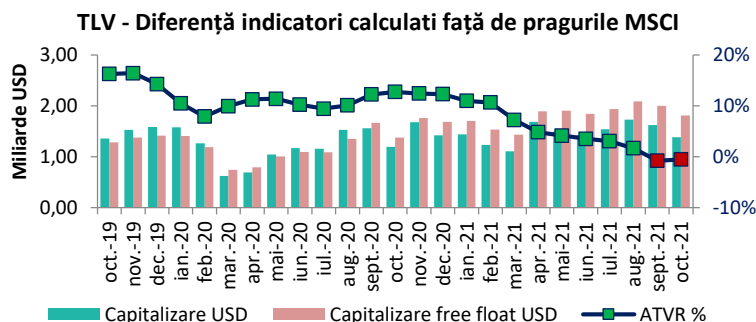
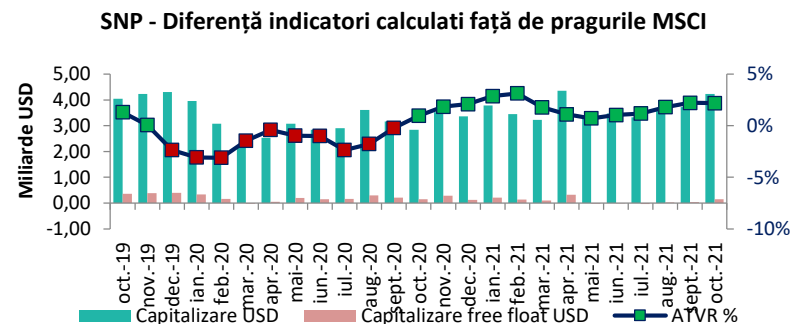
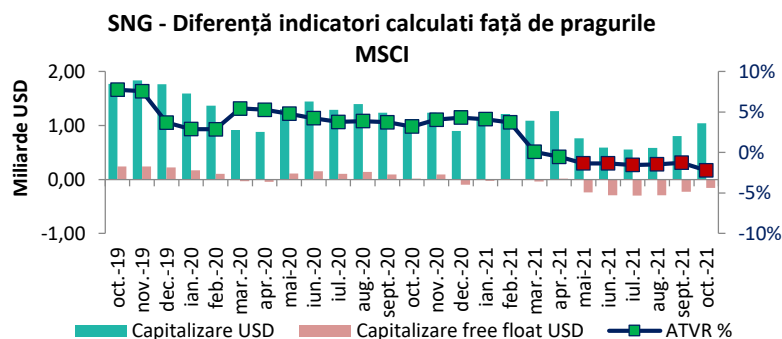
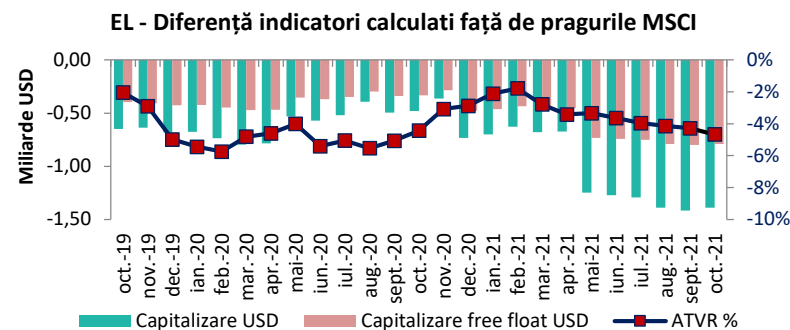
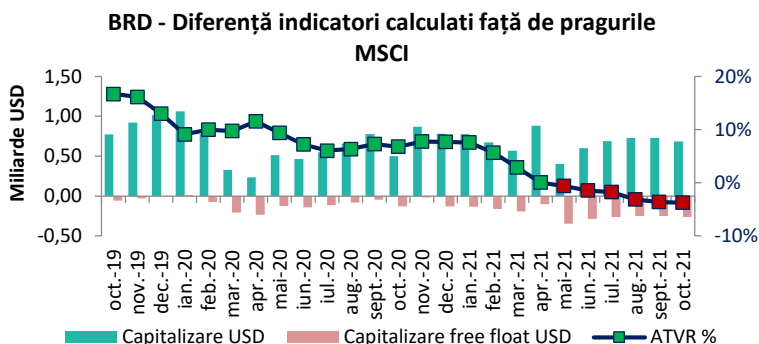

Criterii de lichiditate conform metodologiei MSCI

Sursa: Calcule ASF, 31.10.2021

Criterii de lichiditate conform metodologiei MSCI

Variația indicatorilor față de pragurile MSCI (Octombrie 2021)

Companie	Cap. bln. USD	Free float bln. USD	ATVR %
BRD	0,69	-0,26	-3,77%
EL	-1,39	-0,79	-4,68%
SNG	1,04	-0,16	-2,24%
SNP	4,23	0,14	2,19%
TLV	1,39	1,81	-0,49%

Coeficienții pentru calculul Free Float au fost modificați în luna Iulie 2019, conform Wood si Berenberg. Criteriile MSCI au fost modificate începând cu luna Mai 2021, conform raportului MSCI privind criteriile pentru clasificarea țărilor.

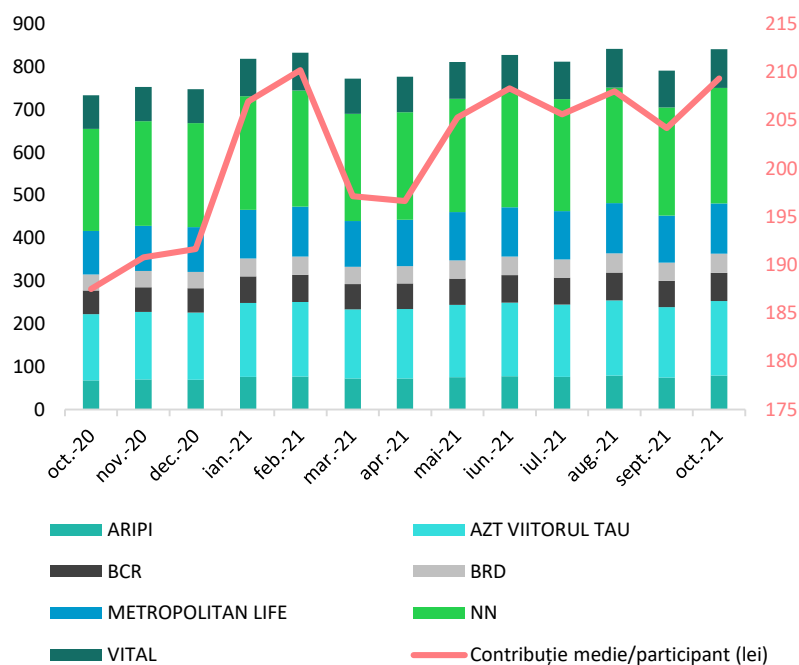
Sursa: Calcule ASF, 31.10.2021

Evoluții specifice în sectorul fondurilor de pensii private: Pilon II

Active totale, evoluția VUAN și numărul de participanți

Fond	Valoare activ total la 12 noiembrie 2021	Valoare activ net la 12 noiembrie 2021	VUAN la 12 noiembrie 2021	Evoluție săptămânală VUAN	Evoluție % VUAN (dec. 2020)	Nr. participanți 31/10/2021
ARIPI	7.788.896.974	7.787.294.903	29,3498	-0,48%	5,32%	805.919
AZT VIITORUL TAU	18.659.025.626	18.655.236.466	26,8468	-0,44%	4,95%	1.626.698
BCR	5.932.402.632	5.931.187.930	28,5487	-0,27%	3,25%	709.109
BRD	3.417.625.936	3.417.040.750	23,9181	-0,54%	2,41%	494.602
METROPOLITAN LIFE	11.994.947.734	11.993.001.805	29,0466	-0,36%	4,23%	1.081.825
NN	30.485.318.787	30.479.135.382	29,7019	-0,37%	6,68%	2.053.517
VITAL	8.713.259.333	8.711.478.978	27,0955	-0,35%	4,91%	971.798
Total	86.991.477.022	86.974.376.213				7.743.468

Evoluția contribuțiilor brute (milioane lei)

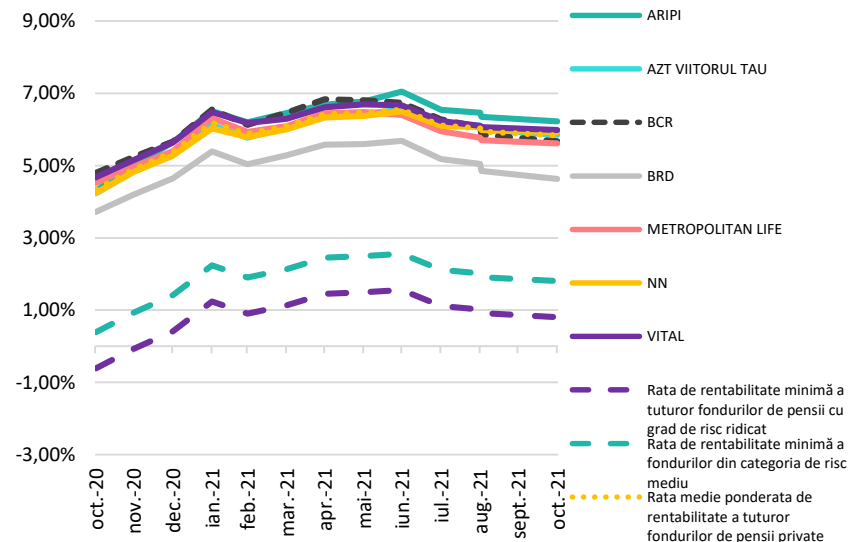

Participanți nou intrați în sistem și grad de repartizare aleatorie la 31/10/2021

Participanți nou intrați în sistem
12.028 persoane

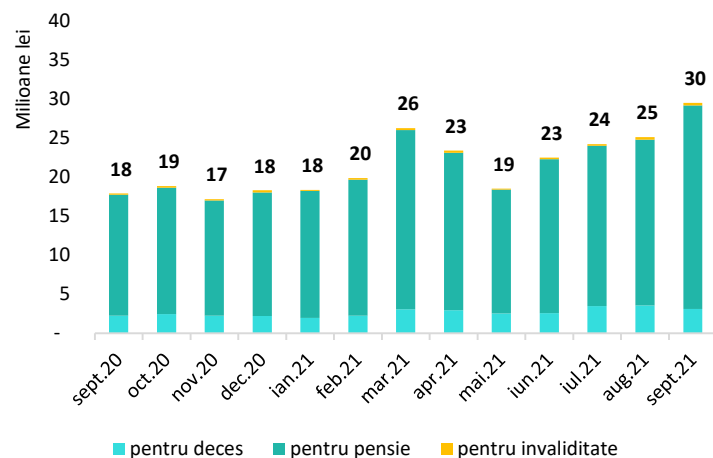
Grad de repartizare aleatorie
97,09%

Rata de rentabilitate a fondurilor de pensii administrate privat

Evoluții specifice în sectorul fondurilor de pensii private: Pilon II

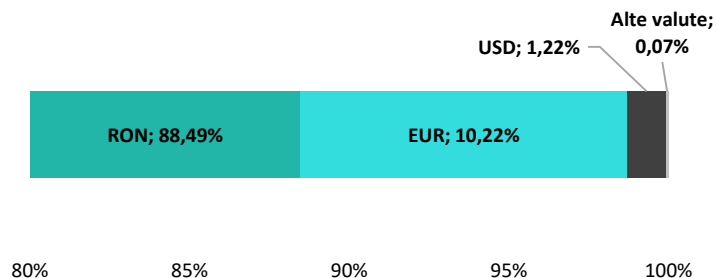
Valoarea activului plătit din fond

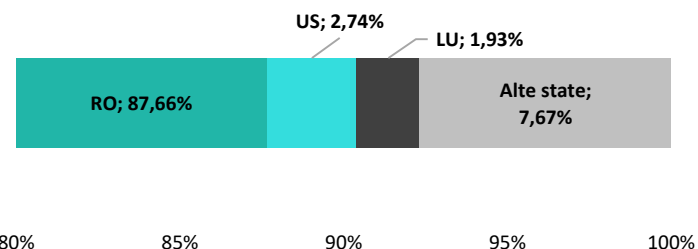
Structura activelor fondurilor de pensii administrate privat la 31/10/2021

Instrumente financiare	Valoare ron	Pondere în total active
Titluri de stat	52.705.613.799	60,60%
Acțiuni	21.827.390.948	25,10%
Obligațiuni corporative	5.742.564.238	6,60%
Fonduri de investiții	2.969.199.164	3,41%
Depozite	1.775.044.859	2,04%
Obligațiuni supranaționale	1.757.172.201	2,02%
Obligațiuni municipale	181.824.915	0,21%
Fonduri de mărfuri și metale prețioase	113.606.451	0,13%
Instrumente derivate	(1.144.042)	0,00%
Alte sume	(99.903.284)	-0,11%

Expunerea valutară

Expunerea pe țări a activelor fondurilor de pensii administrate privat

Fondurile de pensii administrate privat au înregistrat o scădere săptămânală a activelor totale de circa 0,40% la 12 noiembrie 2021. Investițiile acestora se bazează majoritar pe active românești, denumite în RON. Titlurile de stat se regăsesc în procent de 61% în portofoliul investițional al fondurilor de pensii din Pilonul II în luna octombrie 2021.

Evoluții specifice în sectorul fondurilor de pensii private: Pilon III

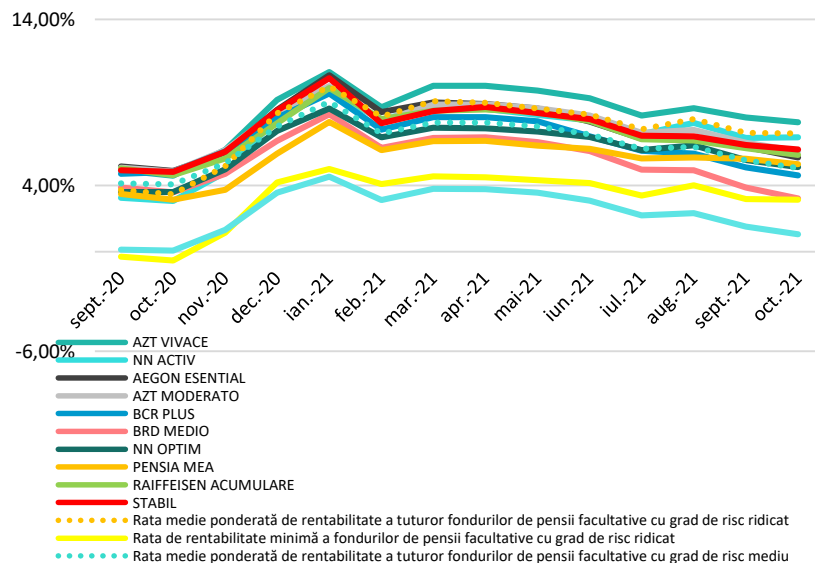
Active totale, evoluția VUAN și numărul de participanți

Fond	Valoare activ total la 12 noiembrie 2021	Valoare activ net la 12 noiembrie 2021	VUAN la 12 noiembrie 2021	Evoluție săptămânală VUAN	Evoluție % VUAN (dec. 2020)	Nr. participanți 31/10/2021
AEGON ESENTIAL	10.832.300	10.816.415	12,7047	-0,40%	5,55%	3.928
AZT MODERATO	344.226.269	344.035.107	23,9792	-0,63%	5,12%	45.032
AZT VIVACE	128.564.595	128.464.231	24,7461	-0,92%	8,97%	20.619
BCR PLUS	574.069.335	573.650.009	22,1639	-0,31%	2,90%	140.388
BRD MEDIO	173.393.416	173.259.204	17,6722	-0,64%	1,24%	35.588
GENERALI STABIL	32.543.261	32.505.466	21,0428	-0,72%	4,09%	5.509
NN ACTIV	396.359.477	396.075.968	26,6893	-0,53%	8,77%	58.353
NN OPTIM	1.423.721.291	1.422.764.359	25,3521	-0,39%	4,50%	208.110
PENSIA MEA	118.988.868	118.888.968	20,9787	-0,71%	5,65%	20.783
RAIFFEISEN ACUMULARE	124.062.891	123.964.339	26,3235	-0,54%	4,96%	15.465
Total	3.326.761.703	3.324.424.068				553.775

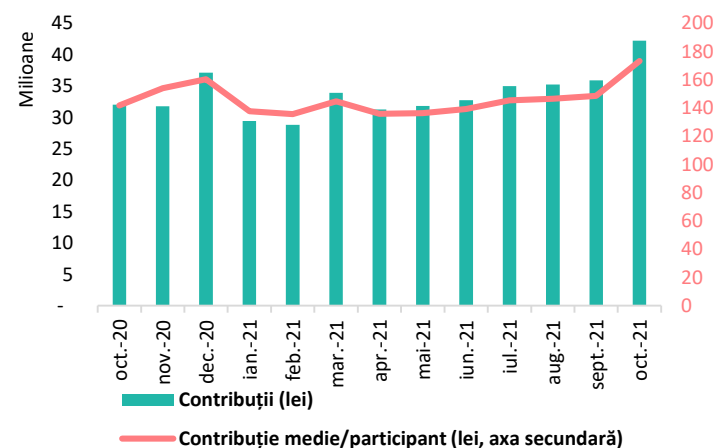
Participanți nou intrați în sistem la 31/10/2021

3.645 persoane

Rata de rentabilitate a fondurilor de pensii facultative

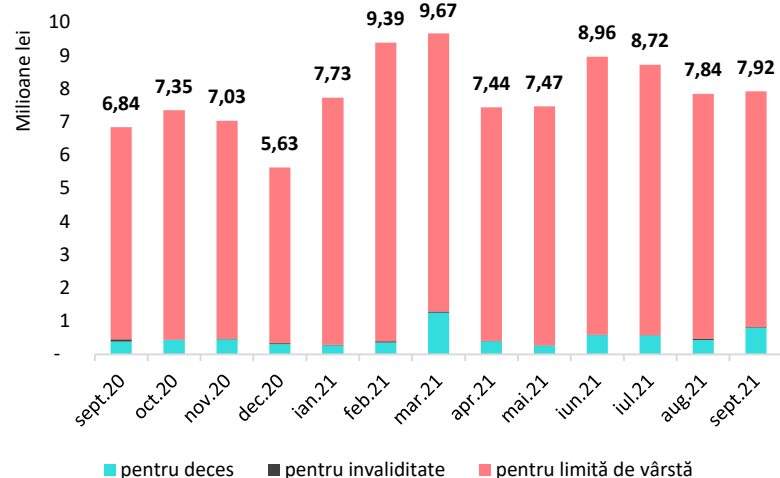

Evoluția contribuțiilor brute

Evoluții specifice în sectorul fondurilor de pensii private: Pilon III

Valoarea activului plătit din fond

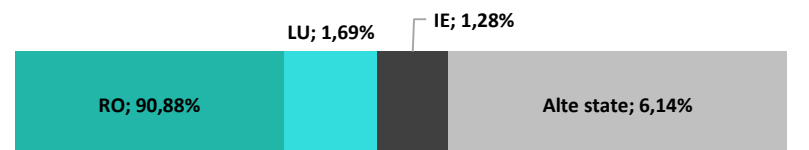
Expunerea valutară

Structura activelor fondurilor de pensii facultative 31/10/2021

Instrumente financiare	Valoare ron	Pondere în total active
Titluri de stat	2.018.543.921	60,74%
Acțiuni	936.317.980	28,18%
Obligațiuni corporative	119.184.083	3,59%
Fonduri de investiții	85.115.001	2,56%
Depozite	73.372.284	2,21%
Obligațiuni supranaționale	64.843.067	1,95%
Obligațiuni municipale	22.691.960	0,68%
Fonduri de mărfuri și metale prețioase	7.520.017	0,23%
Instrumente derivate	39.390	0,00%
Alte sume	(4.633.776)	-0,14%

Expunerea pe țări a activelor fondurilor de pensii facultative

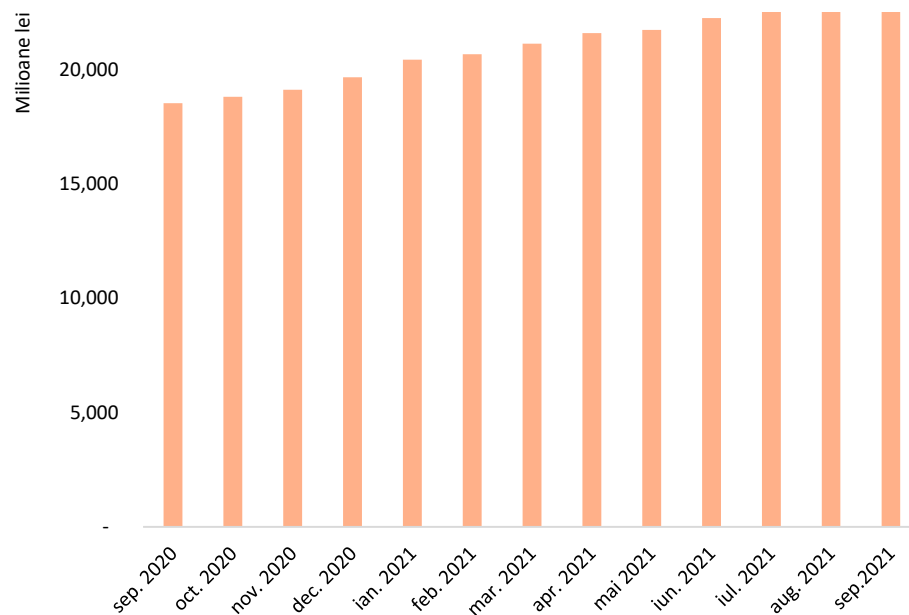

Fondurile de pensii facultative au înregistrat o diminuare săptămânală a activelor de 0,26% la 12 noiembrie 2021. Acestea s-au focalizat mai mult pe investirea în active românești, denumite în lei, iar ponderea cea mai mare a fost investită în titluri de stat (61%).

Evoluția fondurilor de investiții autorizate în România

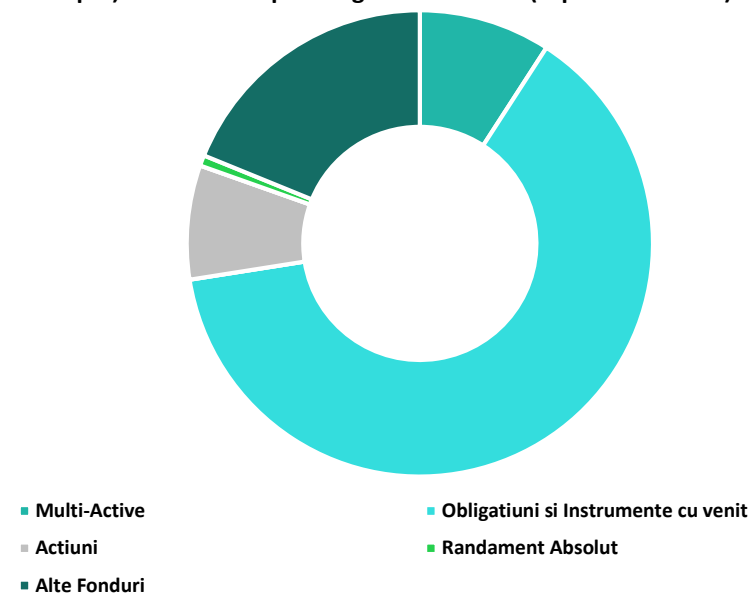
Evoluția activelor nete în perioada septembrie 2020 – septembrie 2021 -

Fonduri deschise de investiții

Sursa: AAF

Cota de piață a FDI locale pe categorii de fonduri (septembrie 2021)

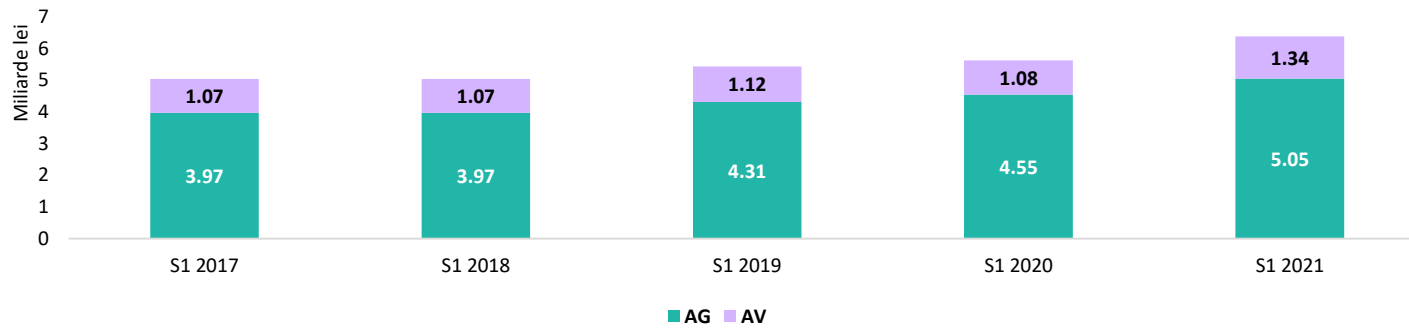
Conform datelor publicate de AAF, activele nete ale fondurilor deschise de investiții locale s-au situat la o valoare de aproximativ 22,90 miliarde lei în luna septembrie 2021, în ușoară scădere (-0,2%) comparativ cu luna august 2021 (22,95 miliarde lei). La finalul lunii septembrie 2021, activele nete aferente fondurilor deschise locale de obligațiuni și instrumente cu venit fix au scăzut (-1,6%), în timp ce activele nete ale fondurilor deschise de acțiuni și multi-active au înregistrat cele mai mari creșteri comparativ cu luna precedentă.

În luna septembrie 2021, fondurile deschise de obligațiuni și instrumente cu venit fix dețineau cea mai mare pondere în total active nete aferente fondurilor deschise de investiții (circa 63%¹), iar categoria „alte fonduri” aveau o cotă de piață de aproximativ 19%.

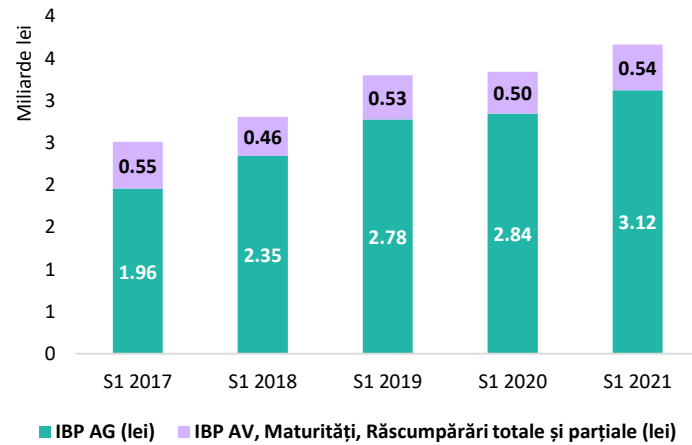
¹ A avut loc o reclasificare a fondurilor deschise de investiții la nivelul AAF

Evoluția societăților de asigurare autorizate în România

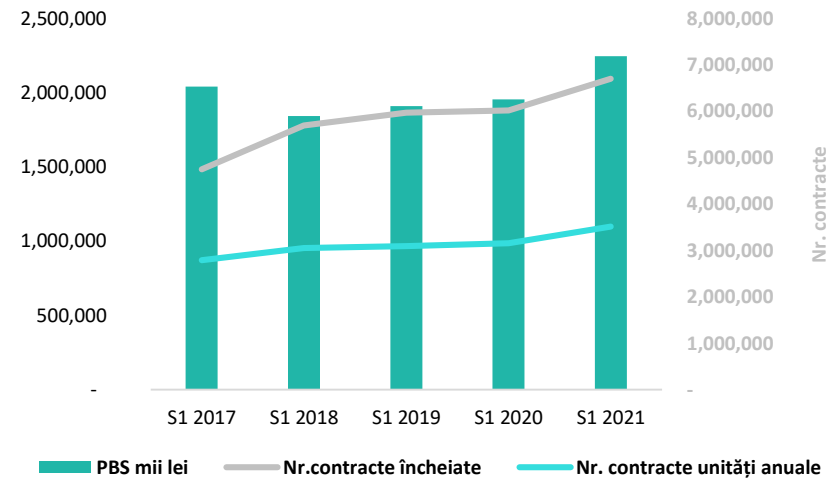
Evoluția primelor brute subscrise

Evoluția volumului de indemnizații brute plătite inclusiv maturități și răscumpărări pentru asigurări generale și de viață (milioane lei)

Evoluția primelor brute subscrise aferente asigurărilor RCA

Evoluția societăților de asigurare autorizate în România

Rezerve tehnice constituite pentru AG și AV

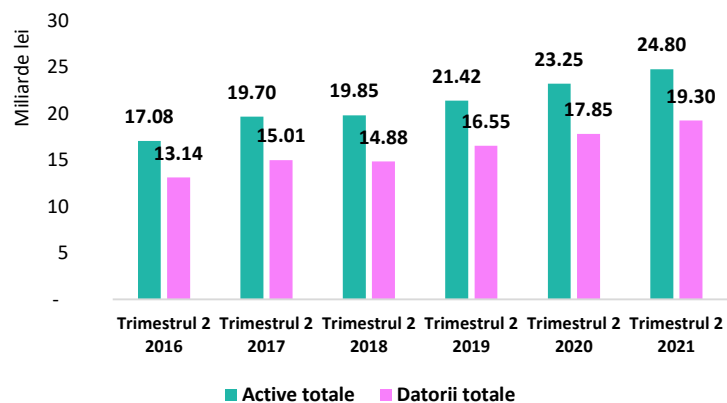
- Pentru activitatea de asigurări generale, la data de 30.06.2021, societățile de asigurare aveau constituite rezerve tehnice brute în valoare de 11,83 miliarde lei. Pentru activitatea de asigurări de viață, la data de 30.06.2021, societățile de asigurare aveau constituite rezerve tehnice brute în valoare de 9,09 miliarde lei.

Date conform SII

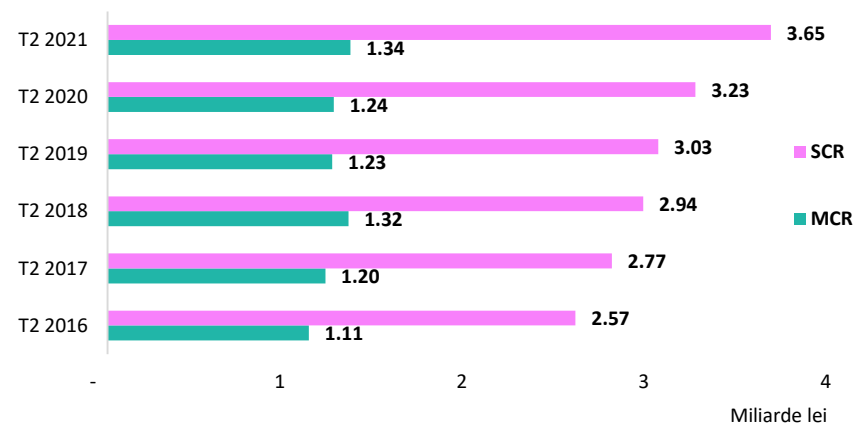
- Activele totale au crescut cu 7%, iar datoriile totale ale societăților de asigurare s-au majorat cu 8% la 30 iunie 2021 comparativ cu perioada similară din anul anterior.
- La sfârșitul primului semestru al anului 2021, toate societățile îndeplineau cerințele necesarului de capital de solvabilitate (SCR), precum și cerințele minime de capital (MCR), cu excepția unei societăți de asigurare în cazul căreia au fost constatate abateri grave de la prevederile legale, fiind dispuse, în acest sens, sancțiuni și măsuri în vederea corectării deficiențelor identificate, inclusiv desemnarea în calitate de administrator temporar a Fondului de Garantare a Asiguraților pentru înlocuirea organului de conducere a societății.
- Dat fiind faptul că City Insurance SA nu a făcut dovada documentată a modului în care va deține permanent fonduri proprii eligibile pentru a acoperi cerința de capital de solvabilitate (SCR) și cerința de capital minim (MCR), precum și lipsa fondurilor proprii de bază eligibile să acopere pragul absolut al MCR, valoarea SCR calculată și valoarea MCR calculată, în conformitate cu prevederile art. 21 alin. (1) lit. d) și lit. e), art. 67 alin. (1) lit. a), art. 72 alin. (1) și art. 95 alin. (1) din Legea nr. 237/2015, cu modificările și completările ulterioare, dată fiind și inexistența vărsământului la capitalul social, în urma analizării modului de îndeplinire a măsurilor dispuse prin Decizia ASF nr. 714/2021, respectiv Decizia ASF nr. 724/2021, a rezultat că Planul de finanțare pe termen scurt și Planul de redresare sunt în mod evident neadecvate și nu asigură restabilirea situației financiare a societății și, pe de o parte, solvabilitatea societății este în continuă deteriorare iar, pe de altă parte, societatea se află în incapacitate vădită de plată.
- În consecință, pentru protejarea asiguraților, Consiliul ASF a decis retragerea autorizației de funcționare a societății City Insurance SA, în conformitate cu prevederile art. 110 din Legea nr. 237/2015, constatarea stării de insolvență, astfel cum este definită de art. 5 alin. (1) pct. 31 lit. a) și lit. b) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, cu modificările și completările ulterioare și promovarea de către ASF a cererii privind deschiderea procedurii falimentului împotriva societății, conform dispozițiilor art. 249 din legea referită.

Evoluția societăților de asigurare autorizate în România

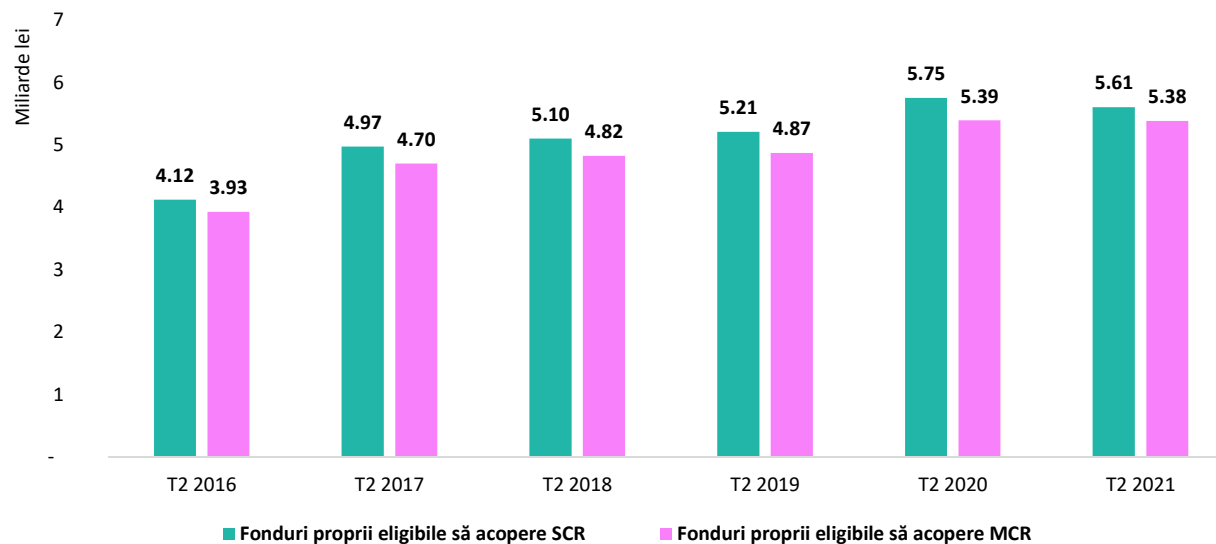
Evoluția activelor și datoriilor totale ale societăților de asigurare

Evoluția cerinței de capital de solvabilitate (SCR) și a cerinței de capital minim (MCR)

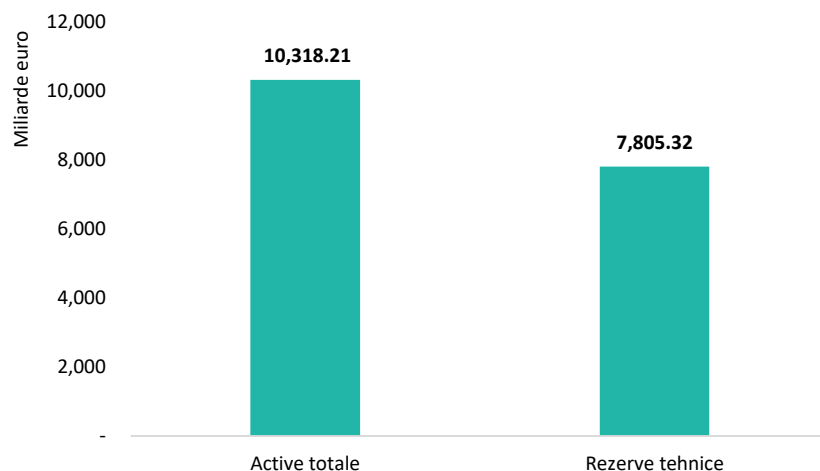

Evoluția fondurilor proprii eligibile să acopere cerința de capital de solvabilitate

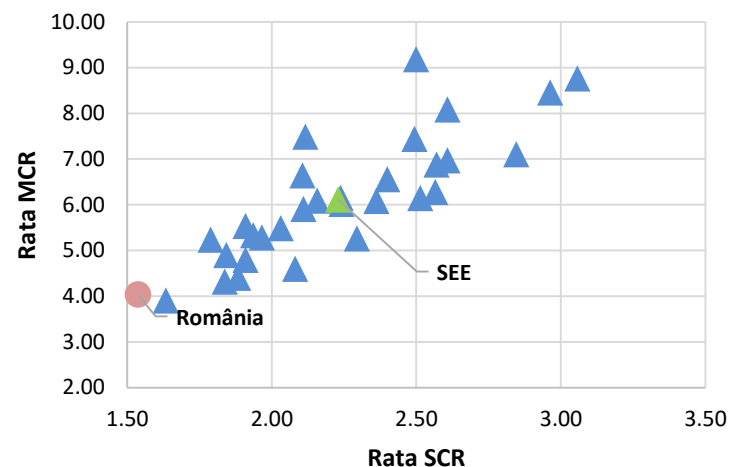

Evoluția indicatorilor pe piața asigurărilor în statele din Spațiul Economic European (SEE) conform Solvency II

Activele totale și rezervele tehnice ale societăților de asigurare din SEE la 30.06.2021

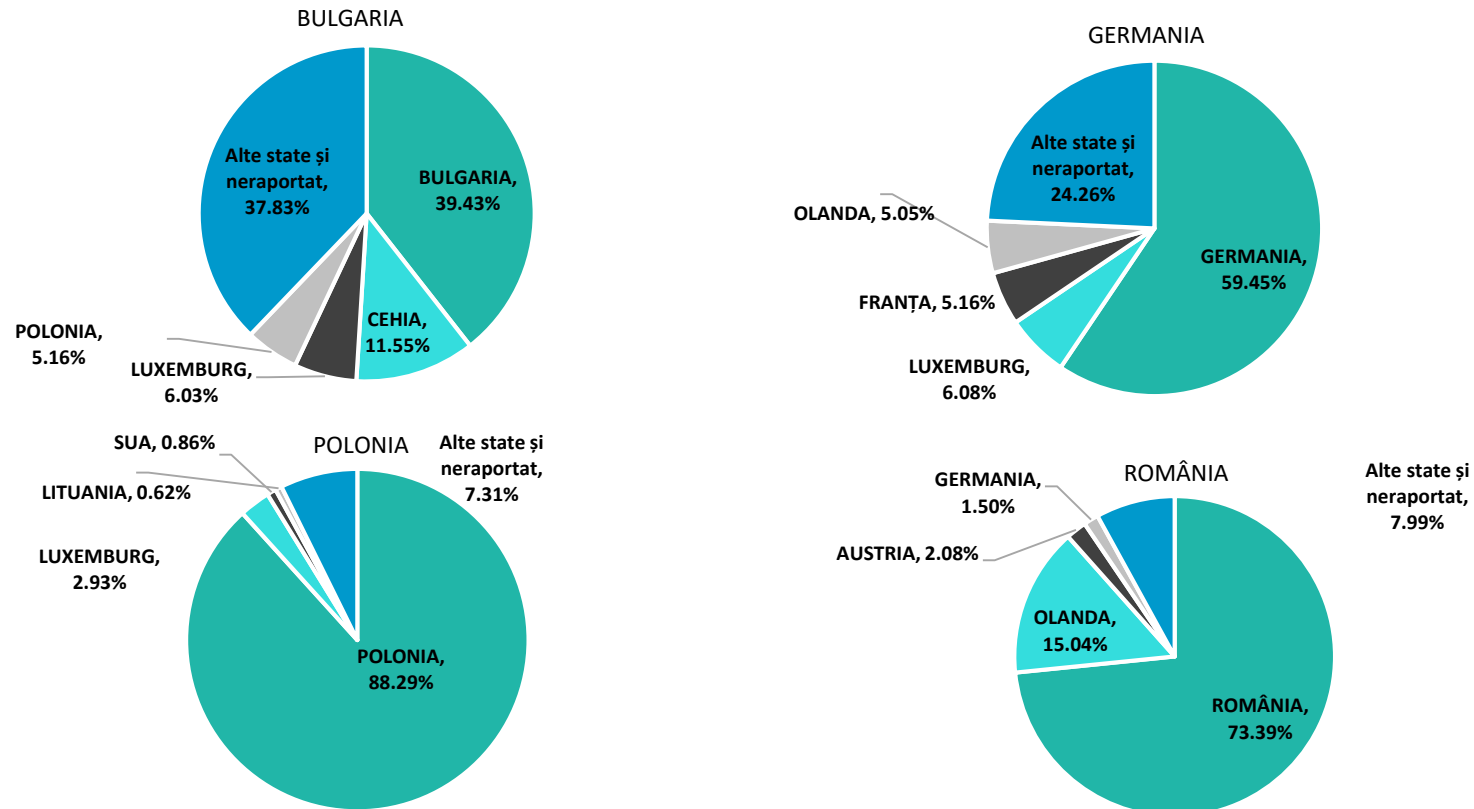
Valoarea ratei SCR raportată la rata MCR a societăților de asigurare din SEE la 30.06.2021

Sursa: EIOPA

- România a înregistrat la data de 30 iunie 2021 un nivel al activelor de 5,03 miliarde EUR, mai mic comparativ cu celelalte state din Europa (spre exemplu: Franța – 3.004 miliarde EUR). Asemănător este și în cazul rezervelor tehnice, unde piața asigurărilor din România înregistra un nivel de 3,23 miliarde EUR, semnificativ mai scăzut comparativ cu cel al Franței (2.324 miliarde EUR). Din cele 30 state pentru care există date privind Solvency II, România se află pe locul 24 după valoarea activelor și pe același loc după valoarea rezervelor tehnice.
- În ceea ce privește structura investițională a societăților de asigurare, la nivel european, la 30 iunie 2021, clasa predominantă de active în care s-a investit au fost obligațiunile (58%). În România, se păstrează clasa predominantă de active cu o pondere de 84%, fiind compuse în principal din obligațiuni guvernamentale (76%) și obligațiuni corporative (8%).
- În România, la finalul primului semestru 2021, companiile de asigurări investeau în obligațiuni guvernamentale o pondere de 76%, în vreme ce în SEE doar 31% din investiții au fost în obligațiuni guvernamentale și un procent de 25% în obligațiuni corporative.
- La nivel european, rata SCR a ajuns la nivelul de 2,23 la sfârșitul lunii iunie 2021, iar rata MCR se situa la 6,11, în timp ce în România, rata SCR a indicat un nivel de 1,54, iar rata MCR a fost 4,03.

Expunerea pe țări a activelor companiilor de asigurări din statele SEE la 30 iunie 2021

- State precum Estonia, Irlanda și Letonia au expuneri mari ale activelor pe alte state și nu pe active naționale.
- România deține o pondere de 73% în active românești, 15% în active olandeze și 12% în alte state.
- La nivelul cumulat al SEE, s-a investit în procent de 23% în active din Franța, în active din Germania în procent de 17%, iar în active din Luxemburg s-a investit 8%.

Calendarul economic al săptămânii curente

Zona	Data	Ora	Indicator Economic / Eveniment	Perioada	Estimare	Anterior
China	15.11.2021	05:00	Rata șomajului	Octombrie 2021 m	4,9%	4,9%
EA	15.11.2021	01:00	Balanța comercială	Septembrie 2021 m	7,3 mld €	3,5 mld €
Marea Britanie	16.11.2021	10:00	Rata șomajului	Septembrie 2021 m	4,3%	4,5%
Franța	16.11.2021	10:45	Rata inflației	Octombrie 2021 y/y	2,6%	2,2%
Italia	16.11.2021	12:00	Rata inflației	Octombrie 2021 y/y	3%	2,5%
Japonia	17.11.2021	02:50	Balanța comercială	Octombrie 2021 m	-460 mld ¥	-622 mld ¥
Marea Britanie	17.11.2021	10:00	Rata inflației	Octombrie 2021 y/y	3,7%	3,1%
EA	19.11.2021	12:00	Contul curent	Septembrie 2021 m	32 mld €	17,6 mld €

Comunicate și publicații relevante ale instituțiilor financiare europene și internaționale în săptămâna precedentă

UNIUNEA EUROPEANĂ	<ul style="list-style-type: none"> • Comisia Europeană a prezentat previziunile economice ale UE din toamna anului 2021.
EBA	<ul style="list-style-type: none"> • EBA a elaborat Ghidurile privind indicatorii planului de redresare care stabilesc o abordare comună la nivelul UE pentru dezvoltarea acestor indicatori. • EBA a întocmit Programul european de examinare a rezoluției de către autoritățile competente pentru anul 2022.
ESMA	<ul style="list-style-type: none"> • ESMA a publicat Standardele tehnice de reglementare și de implementare aferente Regulamentului privind furnizorii europeni de servicii de finanțare participativă (ECSPR).
IAIS	<ul style="list-style-type: none"> • În urma consultărilor publice derulate în acest an, IAIS a emis: (1) documentul privind cultura societăților de asigurări; (2) documentul privind colegiile de supraveghere; și (3) documentul referitor la combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.
ECB	<ul style="list-style-type: none"> • ECB a formulat o Opinie pe marginea Regulamentului UE privind obligațiunile verzi.

BET (România)

SOFIX (Bulgaria)

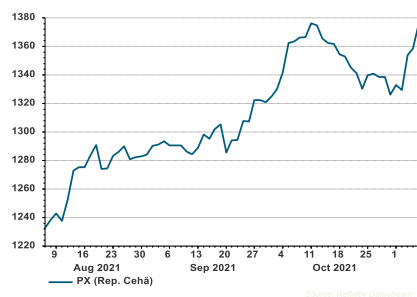
BUX (Ungaria)

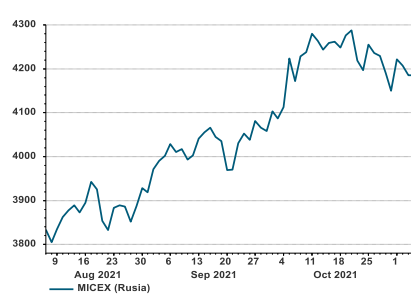
WIG (Polonia)

PX (Rep. Cehă)

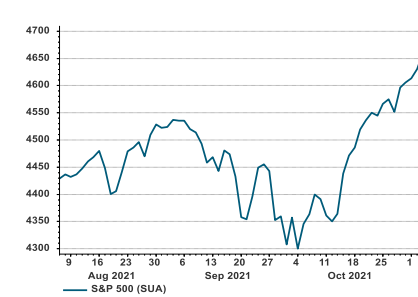
MICEX (Rusia)

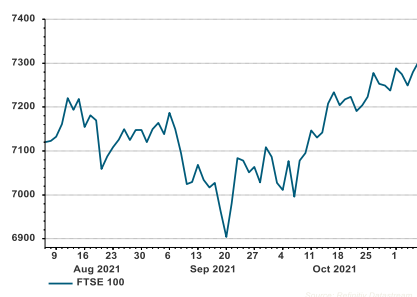
Dow Jones Industrials (SUA)

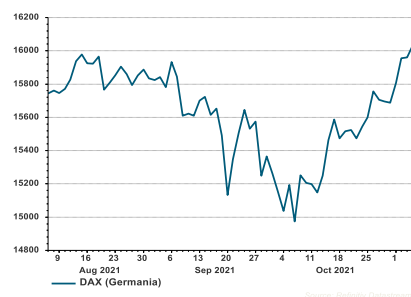
S&P 500 (SUA)

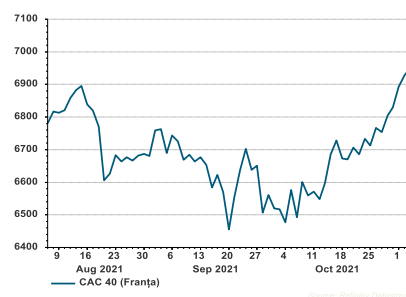
FTSE (100 UK)

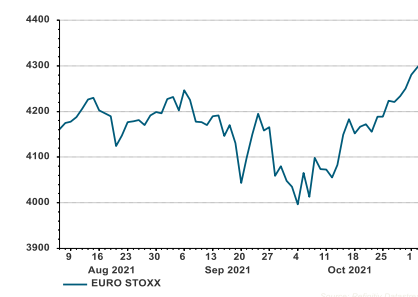
DAX (Germania)

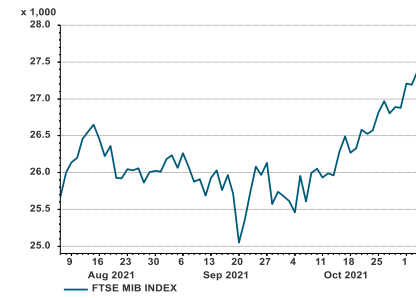

CAC 40 (Franța)

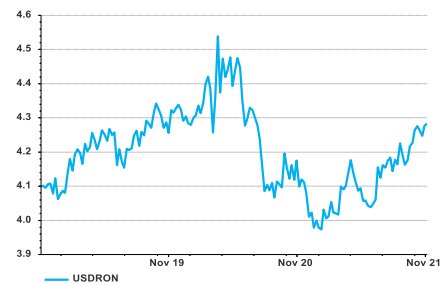
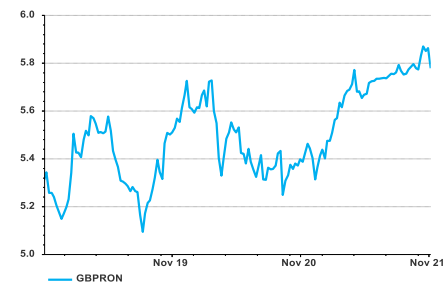
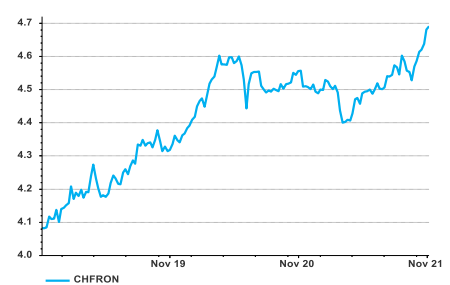
EUROSTOXX

SMI (Elveția)**ATX (Austria)****FTSE MIB (Italia)**

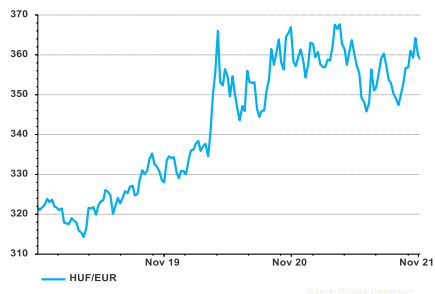
Sursa: Thomson Reuters Datastream

Cotații valutare

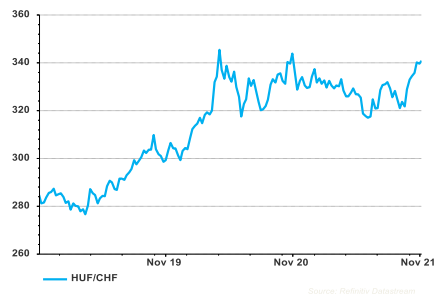
EURRON**USD RON****GBPRON****CHFRON****EURRUB****USD RUB****EURCHF****USDCHF**

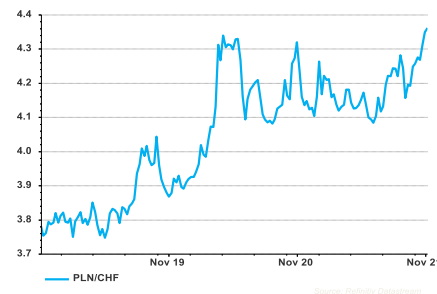
HUF/EUR

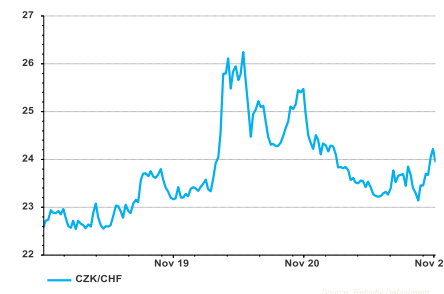
HUF/CHF

PLN/CHF

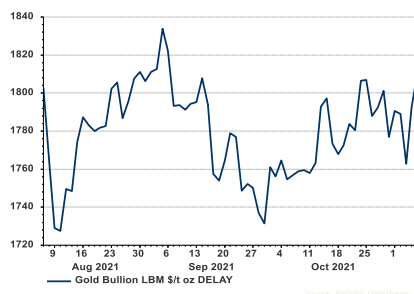
CZK/CHF

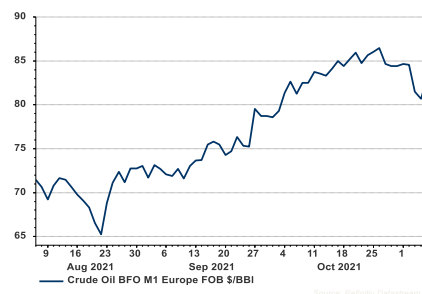
Sursa: Thomson Reuters Datastream

Alte instrumente financiare

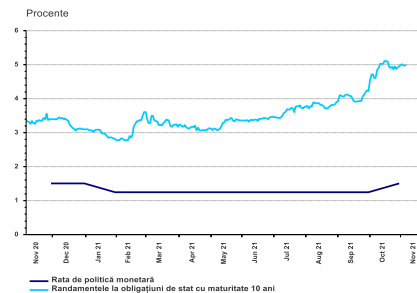
Gold

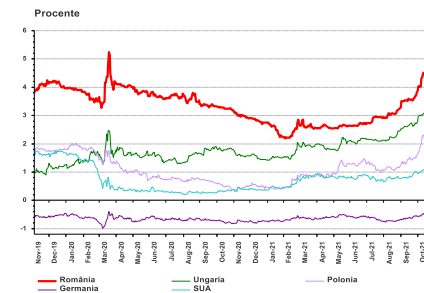
Petrol Brent (UK)

Ratele dobânzii în România

Randamente titluri de stat (5Y. LC)

Raportul reflectă cele mai recente date statistice disponibile, unele având caracter provizoriu și urmând a fi revizuite în edițiile ulterioare.

Frecvența cu care se actualizează informațiile din tabele și grafice este cea mai ridicată în cazul indicatorilor privind piețele bursiere săptămânală), pentru indicatorii macroeconomici și cei privind fondurile de investiții și de pensii majoritatea actualizărilor sunt lunare, în vreme ce pentru indicatorii pieței asigurărilor actualizările au loc, de regulă, trimestrial.